

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Konszenzus-oldalakkal

Pécs, 2000 október – november

TARTALOM

Dékáni vezetői értekezletek

Kari Tanácsülés

1956-ra emlékeztünk

A Doktori Tanács hírei

A MAB elnökének és főtítkárának pécsi látogatása

Az Oktatási Bizottság és a Továbbképző Központ hírei

A tornacsarnok, az uszoda és az edzőterem időbeosztása

A kari könyvtár (Gracza Tünde)

Induló gyógyszerészképzés (Perjési Pál)

Gutenberg és a tudomány ravatalánál (Jobst Kázmér)

Továbbképzés: Lamivudin (Pár Alajos)

Továbbképzés: Családorvostan (Heim Szilvia)

Búcsúunk... (Bódis Lóránt, Bíró Lajos, Bohus Béla)

Egyetemtörténeti Múzeum és Elődeink (Benke József)

Intézeti, klinikai hírek

Továbbá:

Kábítószerellenőrzés; Dietetikusok sikere; Szerintem...; KÖZszolgálat vagy közSZOLGÁLAT?; „legjobb intézet” és „legjobb klinika”; F. W. Kiel tb. szenátor ünneplése; Finn vendégek a Kórélettanon; November elseje; Euromobil

Borítófotó: Takács Gábor

Dékáni vezetői értekezletek

2000. szeptember 28.

Az Urológiai Klinikára és a Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézetbe intézetvezetői professzori, a Biokémiai Intézetbe és az I. sz. Belklinikára pedig társprofesszori állás meghirdetését kezdeményezi a közeljövőben a vezetés.

Az Egészségügyi Főiskolai Kar hallgatói létszáma növekszik. Évről-évre több rezidens és PhD hallgató kéri felvételét a kollégiumba. A kérések az orvostanhallgatói létszám csökkentésével teljesíthetők, ezért a dékáni vezetés dönt arról, hogy a felvehető keretszám milyen arányban osztható meg a jövőben.

A Tanulmányi Osztály a szabályok értelmében az ösztöndíjból nem vonhatja le a kollégiumi díjat, a hallgatóknak külön kell azt befizetniük. Mivel a díjak más kollégiumokban magasabbak mint nálunk, a fizetendő összeg emelését kezdeményezi a vezetés.

A vezetés döntése szerint karunkat a jövőben is az eddigi tagok képviselik a PTE bizottságaiban. Az újonnan létrehozott bizottságba, mely szervezeti és fejlesztési kérdésekkel foglalkozik, a vezetés dr. Tóth Gyula dékánhelyettest delegálja.

Elkészült az ambuláns rendeléseket tartalmazó tájékoztató kiadvány, 1500 példányban.

(október 5.)

Vári Sándor és munkatársa kutatási és technológiai együttműködést és segítséget ajánlott Amerikából. A vezetés a szándéknyilatkozatot aláírja, a segítséget – ha a kar számára ez hasznos – elfogadja.

A dékáni vezetés Benke József múzeumigazgató kalauzolásával megtekintette a

Vasváry házban kialakított Egyetemtörténeti Múzeumot.

Dr. Farkas Beatrix professzor asszony a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítványhoz *Vendégprofesszorok Magyarországon* címmel pályázatot nyújtott be külföldi professzor itt-tartózkodásának támogatására. A professzor segítséget nyújthat a melanoma malignum programmal kapcsolatos kutatásban.

Az Egészségfejlesztési Kutatóintézet az Időskori Egészségfejlesztési projekt keretében felmérést készít az ápolási és rehabilitációs szükségletekről, aktív kórházi ágyakról, krónikus betegekről stb. Az ügyben dr. Szabó István dékánhelyettes fog intézkedni.

A minisztérium a központi gyakornoki rendszerben történő felvételi eljárás bevezetését a 2001-2002-es tanévre tervezi. A kar és a centrum vezetése is részt vesz a szempontrendszer véleményezésében.

A 2001. évi normatív kutatásfinanszírozáshoz szükséges adatszolgáltatásról dr. Tóth Gyula dékánhelyettes fog Czibók Balázzsal egyeztetni.

Az egyetemek közös levélben fordulnak a minisztériumhoz a záróvizsga-bizottságok működését biztosító finanszírozás kérdésében. Karunkon az összegzést dr. Szeberényi József dékánhelyettes végzi el.

A dékáni vezetés egyetért azzal, hogy egy egyiptomi kolléga – Pajor professzor kérésére – saját költségen, research fellow-ként 9 hónapot a Patológiai Intézetben töltsön.

A vezetés a közeljövőben tárgyalást kezdeményez az érintettekkel a pacemaker beültetésről és ellátásról.

**ORVOSKARI
HÍRMONDÓ**

Felelős szerkesztő Róth Erzsébet, Barthó Loránd, Buzogány István

A Konszenzus-oldalak szerkesztő- és terjesztőbizottsága: Battyány István, Bánhegyi György, Batai István, Benke József, Botz Lajos, Bódis József (Megyei Kórház), Czéh Gábor, Csala Béla, Csanaky György (Szombathely), Cseke István, Csernus Valér, Dávid Károly, Decsi Tamás, Ferenci József, Gács Emő, Gracza Tünde, Horváth Zsolt, Juricskay István, Kiss Tamás, Kövér Ferenc, Lázár Zsófia, Masszi György, Méhes Gábor, Molnár Béla, Nemes János, Pakodi Ferenc, Pál Tibor, Pethő Gábor, Rébék-Nagy Gábor, Sümegi Balázs, Szabó György, Szeberényi József, Szekeres Júlia, Tóth Kálmán, Weninger Csaba.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke. A szedés az ÁOK Sajtóirodáján készült

7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel./fax: 324-122/1214. E-mail: blenke@apacs.pote.hu

HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: Somoskeő Szabolcs www.pote.hu > Közförm center. HU ISSN 1586-1295

Nyomtatta a PTE ÁOK nyomdája. Vezető: Ollmann Ágnes

Meggyesi Róbert ideiglenes vagy tartós használatra raktárhelyiséget kért az Octopus színház számára. A vezetés helyiség hiánya miatt a kérést nem tudja teljesíteni.

(október 12.)

A dékáni vezetés megtárgyalta az Egyetemi Orvosnapokkal kapcsolatos teendőket. Döntött arról, hogy az évfolyamtalálkozókon résztvevőket tájékoztatják a PTE-n belül megalakuló öregdiák szervezetről, mely elvi-, bázis- és aktív tagságot kínál a belépni szándékozók számára, különböző tagdíjakkal.

A tanácssterem burkolata felújításra szorul. Ferenci József főigazgató-helyettes gondoskodik arról, hogy egy szakember tervezet készítsen a tennivalókról.

A jegyzetmásolási ügyben a vizsgálatok még nem fejeződtek be.

Dr. Szeberényi József oktatási dékán-helyettes és Kálmán Sándorné, a Tanulmányi Osztály vezetője képviselte karunkat azon a rendezvényen, melyet a PTE szervezett a felvételizők tájékoztatására.

Dr. Tóth Gyula dékán-helyettes foglalkozik azzal az anyaggal, mely az Alpok-Adria országok területéről vár pályázókat programokra, ösztöndíjakra.

A Pannon Volán Taxi Kft kifogásolta, hogy az elméleti portárról Euro taxi rendelés is folyik. A PTE a Volán taxival kötött szerződést a személyszállításra.

Szeberényi József dékán-helyettes dolgozza ki azt a javaslatot, mely a karokon, szakokon és intézetekben szerveződő kurikulum bizottságok működését szabályozza. Dékán-helyettes úr beszámolt arról, hogy megbeszéléseket folytatott dr. Szabó Gyula professzorral a Fogászati Klinikán bevezetésre kerülő lecke-könyvek kérdésében, valamint arról, hogy a klinika bevonhat-e vállalkozókat az oktatásba.

A dékáni vezetés keresi a megoldást arra, hogy milyen összegből fedezhetné – hallgatói kérésre – a szaknyelvi vizsgát.

A vezetés foglalkozott a Mozgástani Intézethez tartozó létesítmények használati díjaival (az összegeket lásd a 12. oldalon).

(október 26.)

Az MTA Tudomány Nap-i rendezvényein lesz olyan program, ami a gyógyszerészet-

tel, kutatással és ennek aspektusaival kiemelten foglalkozik. A dékáni vezetés fontosnak tartja, hogy a rendezvényen valaki képviselje a kart.

A kar vezetése megbeszélést szervez az onkológia helyzetének tisztázására, és megteszi a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a Regionális Onkológiai Centrum a kar hatáskörében maradjon.

A dékáni vezetés dr. Ángyán Lajos profesz-

szor kérésére megállapította, hogy most nincs mód az uszodában beemelő szerkezet létesítésére, a kineziológus állás létrehozásáról pedig csak a 2001. évi költségvetés ismeretében hozza meg döntését.

A Szenátus tagjait újra kell választani. A technikai előkészítés megtörtént, a jelölőlistákat az intézet-vezetők megkapták.

Szerkesztő: dr. Róth Erzsébet

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

(szeptember 27.)

1. Javaslat a Pro Facultate Medicinae kitüntetésre

A kitüntetést a tanács jóváhagyásával – a Pro Universitate kitüntetés helyett – az Orvostudományi Kar vezetése alapította. Az SzMSz szerint arany fokozatára a dékáni vezetés tesz javaslatot, ezüst és bronz fokozatának odaítéléséről a kari tanács dönt, a beérkezett javaslatok alapján.

Dr. Fischer Emil dékán bejelentette, hogy a Pro Facultate Medicinae kitüntetés arany fokozatával dr. Tekeres Miklós egyetemi tanárt kívánja kitüntetni a dékáni vezetés. Indoklás:

Tekeres professzor kimagasló munkát végzett az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben. A szakma és az intézet nemzetközi szintű elismertetése az ő nevéhez fűződik, ennek eredményeként kapott az intézet idén európai szintű akkreditációt. Korábban rektorhelyettesként is értékes munkát fejtett ki az egyetem érdekében. A rezindensképzéssel kapcsolatban elévülhetetlen érdemeket szerzett. Fontos munkát végzett az Oktatási Bizottság elnökeként, és nevéhez fűződik a Klinikai Készségek lecke-könyvének elkészítése, a követelmények egységesítése.

Ezüst és bronz fokozatokra több javaslat érkezett, ezért többfordulós szavazás után született meg a döntés.

A Kari Tanács döntése szerint a Pro Facultate Medicinae emlékérem arany fokozatát kapja dr. Tekeres Miklós egyetemi tanár.

Ezüst fokozatban Czopf János és dr. Kocsis Béla, bronz fokozatban Brettner Zsuzsanna, Czink Józsefné és dr. Győri Katalin részesül.

2. Dékáni beszámoló az elmúlt év munkájáról (dr. Fischer Emil dékán)

A Szervezeti és Működési Szabályzat szerint a dékáni vezetés évente beszámoló az elvégzett munkáról. (A részletes beszámoló a könyvtár olvasótermében mindenki számára hozzáférhető – a Szerk.)

Dr. Fischer Emil dékán bevezetőjében az IDP-vel foglalkozott. Megemlítette, hogy leghelyesebbnek azt tartja, ha a végzett munka ismertetése mellett kitér néhány problémára, illetve felvázolja a megoldásra váró feladatokat is.

Oktatás

Bevezetésre került a kreditrendszerű oktatás. Teljeskörű bevezetése hazánkban 2002-ben lesz. A kar feladata: a jövő év őszén új tanterveket, tantárgyi információs csomagokat kell készíteni.

A gyakorlati készségek lecke-könyvének használata általánossá vált. Ettől a vezetés a gyakorlati képzés javulását várja. Tervként szerepel a lecke-könyv használata a fogorvosi és gyógyszerészi szakon is, valamint egy Klinikai Gyakorló Centrum felállítása.

Megindult a képzés a gyógyszerész szakon. A dékáni vezetés döntése alapján a szak felelőse továbbra is dr. Szolcsányi János professzor, az első évfolyam oktatási felelőse dr. Perjési Pál docens. Az oktatást a meglévő oktatói bázis vállalta. A PTE Természettudományi Kara külső oktatókkal vesz részt a munkában. A jövőben meg kell oldani a gyógyszerészi kémia és gyógyszerterechológia oktatás tárgyi feltételeit.

Az elmúlt időszakban került bevezetésre az évfolyam-koordinátori rendszer, mely az egyes évfolyamokon felmerülő tanulmányi problémákat kezeli. A felsőbb évfolyamokon ez a rendszer időnként formálisan működött csupán, pedig konkrét feladata a jövőben a kredit reform bevezetésének előkészítése és hosszabb távon ennek karbantartása lesz.

Oktatómunka elismerése, az oktatói kiténtetések rendszerének kiterjesztése. A kar vezetése a Romhányi Emlékérem kiténtetés mellett (a kar legjobb előadója nyeri el a hallgatók szavazatai alapján) a VI. évfolyam hallgatóinak szavazatai alapján legjobbnak ítélt első három intézet és klinika nyeri el a legjobb intézet és klinika címet, melyhez a dékáni vezetés lehetőségeihez képest tisztességes pénzösszeget is adományoz. A jövőben az oktatás elismerésének hasonló módja kerül bevezetésre a fogorvosi és gyógyszerészeti szakokon is.

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban szükséges módosításokat a dékáni vezetés megtette (átjelentkezés, elbocsátás stb.). A jövőben az oktatásba való visszavételt kell pontosan szabályozni.

Továbbképzés

A felügyelet az Orvostudományi és Egészségtudományi Központoz tartozik, így dékán úr beszámolójában erre a területre nem tért ki, de megemlítette, hogy mivel a feladatok a kartól elválaszthatatlanok, a rezidensi és családorvosi képzés területén is mindent megtett a vezetés annak érdekében, hogy a munka eredményes legyen.

Tudomány

A Kari Tudományos Bizottság 40 kongresszusi támogatási kérelmet bíralt el, 2,4 millió forint került kifizetésre erre a célra. A PhD programban résztvevők kérelmének elbírálása a Doktori Tanács feladata, ez sem elhanyagolható sem összegét, sem a létszámot tekintve.

Könyvtár

A könyvtár szakkönyvtárként, az eddigi feltételekkel működik tovább. Vezetője Gracza Tünde, aki egyben az Egyetemi Könyvtár helyettese is.

A működésben komoly problémát okoz a folyóiratok árának folyamatos emelkedése. A kar ezt csak bizonyos folyóiratok rendelésének lemondásával tudja ellensúlyozni. Az intézetek különböző mértékben járulnak hozzá a folyóiratok és könyvek beszerzésének költségeihez. Ezt a dékáni vezetés a jövőben áttekinti.

Kutatási pályázatok, koordinációjuk és adminisztráció

ETT pályázat. 15 nyertes, és 22 nem támogatott pályázat volt a karon 2000-ben. A következő periódusban 36 elfogadott, 22 forráshiány miatt elutasított és 14 elutasított pályázattal szerepeltünk.

Normatív kutatásfinanszírozás. Az Oktatási Minisztériumtól a PTE 80,4 millió forintot kapott. Ebből 44,4 millió jutott a tudományos teljesítmény-mutatók alapján az Orvoskarra, melyből 3 millió forint első kutatási pályázat keretében került felosztásra.

OTKA. Az adminisztráció jelent gondot, mivel a pályázatok az utolsó napon érkeznek be, és a PTE rektora és vezetése ragaszkodik az aláíráshoz.

Fedezet hiányában problémásak azok a pályázatok is, ahol 20-30-50 %-os önrészt kell vállalni.

Dr. Fischer Emil dékán elmondta, hogy célszerű volna a pályázati rendszert és az információs hálózatot egységesíteni. Szükséges a dékáni vezetés, a Centrum, a Pályázati Iroda és a K+F Bizottság munkájának összehangolása. Bejelentette, hogy az Egyetemi Kutatási Bizottság elnöke dr. Tóth Gyula tudományos dékánhelyettes lett.

PhD programok

A programokkal kapcsolatban a jövőben változások lesznek. A Magyar Akkreditációs Bizottság nem egyes programokkal vagy témák akkreditálásával fog foglalkozni, hanem új egységek, doktori iskolák létrehozását szorgalmazza. Ez decentralizálást jelent, de csak látszólag jár könnyítéssel, mivel a feltételek nagymértékben szigorodnak.

A doktori iskolák alapítója három akadémikus lehet, közülük kettőnek a kar főállású alkalmazottjának kell lennie. Rajtuk kívül még 4 fő tudományos minősítéssel rendelkező munkatártnak – kandidátus, PhD vagy habilitáció – kell részt vennie az iskola létrehozásában. Az Orvoskar nincs nehéz helyzetben a kritériumokat illetően: klinikai- és elméleti orvostudomány, gyógyszerésztudomány, sport- és egészségtudomány és multidiszciplináris orvostudomány területén is képesek vagyunk doktori iskolák létrehozására.

Gyógyító klinikai munka

A dékáni vezetés fontosnak tartja a jövőben is, hogy a nyári időszakhoz hasonlóan, minden olyan kérdésben, mely a klinikák egészét érinti, a klinikaigazgatókat össze-

hívja tanácskozára.

A klinikaigazgatóknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy az általános betegtájékoztatót kiegészítsék a szakmájukat érintő részletekkel. Az utolsó értekezleten felmerült a nagy értékű implantátumok finanszírozásának kérdése. Ezt a vezetést a közeljövőben felülvizsgálja.

Az ágylétszámmal kapcsolatos tárgyalások előreláthatólag nem hozzák hátrányos helyzetbe karunkat.

Egészségügyi szakdolgozók kérdése

A kar vezetése mindent megtesz annak érdekében, hogy ha a lehetőség adott, a szakdolgozókat, nővéreket jutalmazza, illetve a különlegesen nehéz helyzetbe került klinikákon (intenzív osztályok) azonnali, konkrét intézkedésekkel javítson a béreken.

Az Orvoskar egységeinek, épületeinek tervezett rekonstrukciójára sajnos nem került sor. A Szülészeti Klinika felújítása az idei programból kikerült, a 400 ágyas klinika rekonstrukciójának időpontja nem ismert.

Pécsbányatelepi Kórház. Az Általános Orvostudományi Kar vezetése Geriátriai Tanszék létesítését tervezte az épület megvásárlásával. Mivel a kórházat kiürítették, a kapacitások egy részét felvitték a Tüdőszanatóriumba, más részét nem pótolták vissza, és az ágylétszámmal kapcsolatos tárgyalások sem az eredeti terveknek megfelelően alakultak, a tárgyalások megszakadni látszanak. A vezetés ragaszkodik az eredeti tárgyalásokon elhangzottakhoz és nem hoz felelőtlen döntést a kérdésben.

Honvéd Kórház. A tárgyalások folynak. A Traumatológiai Klinika nem tud költözni addig, amíg nincs írásos döntés arról, hogy a Honvéd Kórház az Általános Orvostudományi Karhoz kerül.

Irgalmasrendi részleg. Horváth Örs professzor vezetésével sebészeti tevékenységgel működik a részleg. A jelenlegi szerződésünk 2002-ig szól, és mindkét fél részéről készség mutatkozik a meghosszabbításra.

Gazdálkodás

Állami támogatás. Ennek két forrása van, egyrészt a hallgatói normatíva, másrészt az OEP finanszírozás. A hallgatói normatíva csaknem 1 millió forint. Ebbe az eddig külön finanszírozott klinikai oktatás is beletartozik, tehát a finanszírozás itt sem megfelelő.

Az OEP finanszírozásban a súlyszám értéke 1999 óta változatlan: 75.500 Ft. A HBCS pontok teljesítése rekordszintet ért

el. A jövőben ez a terület elemzésre, a belső finanszírozás pedig módosításra, felülvizsgálatra szorul.

Felhalmozás, beruházás

A rekonstrukciós és beruházási programok szorgalmazása a vezetés fontos feladata.

Gazdálkodási stratégia

A dékáni vezetés folyamatosan törekszik a megfelelő munkaerő- és pénzgazdálkodás kialakítására. 1999-ben, országosan a legnagyobb mértékű, 14%-os béremelést hajtottuk végre az ágy mellett dolgozóknál. 2000-ben a központilag előírt béremelésen túl, melynek ellentételzése a finanszírozásban meg sem jelent, foglalkozott a vezetés a hiányszakmákban dolgozók megtartását célzó bérszínvonal kialakításával. A PTE egységes gazdasági hivatalának kialakításával jelentős átcsoportosítások történtek, melyek zavart okoztak a működésben. Ez, remélhetőleg átmeneti állapot csupán. A dékáni vezetés mindent megtesz annak érdekében, hogy a feszültséget tompítsa, a folyamatos működést biztosítsa.

A felsőoktatásban a jövőben fizetés-rendezés lesz. Részleteket a vezetés még nem tud.

Hallgatókkal való kapcsolat

A dékáni vezetés korrekt, segítőkész kapcsolatot alakított ki a hallgatók képviselőivel.

Kollégiumok helyzete. Évről évre kevesebb férőhely jut az orvostanhallgatóknak, mivel a főiskolai hallgatók száma növekszik és a PhD hallgatókra vonatkozó szabályok kötelezik a vezetést arra, hogy ők is kapjanak férőhelyeket. A kollégiumnak tehermentesítésre van szüksége. A főiskolai karral megosztva a várostól kell segítséget kérni a probléma megoldásához.

Orvostudományi és Egészségtudományi Központ

A személyi kapcsolat konstruktív a dékáni vezetés és a Központ között. A dékáni vezetés a továbbiakban is számít segítségükre a problémák közös megoldásában.

Dr. Fischer Emil dékán befejezésül megköszönte *Ferenci József* munkáját, aki szakszerűen segítette a vezetés munkáját gazdasági kérdésekben, *dr. Pintér Éva* hivatalvezető és a hivatal munkatársainak áldozatos munkáját, valamint a kari tanács tagjainak segítségét.

Az Orvostudományi Tanács egyhangúlag elfogadta az elmúlt év munkájáról szóló dékáni beszámolót.

3. Környezetegészségügyi szak létesítése (Előadó: dr. Ember István, egyetemi tanár)

Magyarország Európai Unió csatlakozásánál a környezetvédelem, környezetegészségügy és foglalkoztatásegészségügy kulcskérdés. Az egyesített egyetem a graduális környezet-egészségtanképzés megindításával első lehetne az országban. Külföldön a Karolinska Intézetben működik hasonló képzés. A tantárgy 5x2 féléves lenne. A képzés kreditrendszerben is működtethető, s ha a feltételek megvalósulnak, graduális, posztgraduális és PhD képzés is folyhatna ezen a területen. A 25 rezidensi helyre mindössze hárman jelentkeztek a régióban. Az ÁNTSZ-rendszerben nagyon sok üres állás van. A képzett szakemberek elhelyezkedésére a döntéshozatallal foglalkozó szervezetekben is lenne lehetőség.

A képzés megindítása hozzájárulna ahhoz, hogy ez a terület a hiányszakmák köréből kikerüljön.

Bejelentések

Dr. Bogár Lajos ideiglenes igazgatói megbízást kapott. A Szerves- és Gyógyszerkémi Intézetbe és az Urológiai Klinikára

igazgatói állás került meghirdetésre.

Az új egyetemi SzMSz-ben az emeritus professzori cím első ízben 5 évre adható, kari javaslatra az Egyetemi Tanács adja, és első ízben 3 évre meghosszabbítható. Dr. Fischer Emil dékán a tanács szavazását kérte arról, hogy a vezetés elképzelését, miszerint akinek 75 vagy 78 éves kora előtt lejárna az emeritus professzorságuk – igazodva a szabályzathoz – kerüljenek meghosszabbításra. Most *Alkonyi István, Bauer Miklós, Flerkó Béla, Jobst Kázmér, Kelényi Gábor, Kétyi Iván, Kuhn Endre, Mess Béla* és *Ozsváth Károly* professzorokat érinti az új szabályozás. A tanács egy fő tartózkodással elfogadta a szabályzatmódosítást.

Dékán úr bejelentette, hogy az Angol Program oktatását támogató alapítvány kuratóriumi elnökségéről le kíván mondani, mivel a kar vezetőjeként az oktató munkával, a testületek működésével is foglalkoznia kell, és előfordulhat, hogy felül kell bírálania, véleményeznie kell döntéseket. Ez erkölcsi értékrendjével nem összeegyeztethető. A funkció ellátására *dr. Bogár Lajos* egyetemi tanárt javasolta. Az Egyetemi Tanács a lemondást és *dr. Bogár Lajos* egyetemi tanár megbízását egyhangúlag elfogadta.

(Buzogány)

KITÜNTETÉSEK

Batthyány-Strattman László születésének 130. évfordulója alkalmából **Batthyány-Strattman-díjat** kapott *dr. Schneider Imre* egyetemi tanár, emeritus professzor,

Pro Sanitate Emlékérmét *Borsányi Lászlóné* klinikavezető főnővér,

az **Egészségügyi Miniszter Díszoklevelét** *Majzik Dénesné* vezető asszisztens,

az **Egészségügyi Miniszter Dicséretét** *Tóth Jánosné* osztályvezető főnővér,

az **Egészségügyi Miniszter Elismerő Oklevelét** az *Idegsebészeti Klinika Anaesthesiológiai Munkacsoportja* (vezető *dr. Hudvágner Sándor* adjunktus). A kitüntetéseket Gógl Árpád egészségügyi miniszter adta át.

Az Arany János Közalapítvány a Tudományért

Szentágothai János Szakkuratóriuma Szakkuratóriumi díjban részesítette az alábbi neurobiológusokat:

Czéh Gábor	(Pécs)
Dóczi Tamás	(Pécs)
Gallyas Ferenc	(Pécs)
Lénárd László	(Pécs)
Jancsó Gábor	(Szeged)

Szerkesztőségünk őszinte tisztelettel gratulál a kitüntetetteknek!

AZ 1956-OS FORRADALOMRA EMLÉKEZTÜNK

Az 1956-os forradalomra történő megemlékezés keretében tartott egyetemi szintű ünnepséget követően október 19-én az Általános Orvostudományi Kar Aulájában megkoszorúztuk az 56-os emléktáblánkat. A koszorúzáson részt vett és külön koszorút helyezett el *dr. Debreczeni László* és *dr. Péter Károly*, illetve az Általános Orvostudományi Kar és az Egészségügyi Főiskolai Kar vezetősége. A koszorúzás során *dr. Fischer Emil* dékán méltatta az 56-os eseményeket, kiemelte azok jelentőségét és azon személyek áldozatkész magatartását, akik részt vettek a forradalmi eseményekben.

A koszorúzás előtt a koszorúzáson résztvevők a Dékáni Hivatalban megbeszélést tartottak arról, hogy a következő években mi lenne a legmértékűbb módja a megemlékezésnek, illetve a koszorúzásnak. A kifejtett vélemények alapján mindenképpen célszerű volna ünnepélyesebb keretek között és nagyobb nyilvánosság mellett tartani a koszorúzást, ez utóbbi szempontból különösen fontos volna az ifjúság részvétele.

Koszorúzás az általános Orvostudományi Kar Aulájában. A megemlékezők: *dr. Fischer Emil* dékán, *dr. Tahin Tamás*, az Egészségügyi Főiskolai Kar főigazgatója, *dr. Debreczeni László* és *dr. Péter Károly*

1956. október 22-én alakult meg az Egyetemi és Főiskolai Diákpárlament. Az évfordulóra emlékezve *dr. Várenti Béla* (főlső képen) és *dr. Debreczeni László* mondott beszédet a '48-as téri megemlékezésen.

A Doktori Tanács ülése

2000. október 2.

1. Aktuális ügyek

1./a PhD hallgatók ügyei

Dr. Somogyi Gábor I. éves PhD hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát nem kívánja igénybe venni. Kérését a DT támogatja.

Halasi Szulamit I. éves PhD hallgató (Biofizikai Intézet) tanulmányai megkezdésének időpontját 1 évvel szeretné elhalasztani. Kérését a DT támogatja.

Dr. Rajnics Péter III. éves PhD hallgató (Ortopédiai Klinika) állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát szeretné megszüntetni 2000. október 1-től és tanulmányait egyéni felkészülésként folytatni. Kérését a DT támogatja.

Dr. Schwarcz Attila II. éves PhD hallgató (Idegsebészeti Klinika) hallgatói jogviszonyának szüneteltetését kéri 2000. december 1-től 2001. július 31-ig, tekintettel arra, hogy francia ösztöndíjat nyert el. Kérését a DT támogatja.

Csathó Árpád II. éves PhD hallgató (Magatartástudományi Intézet) hallgatói jogviszonyának szüneteltetését kéri 2000. szeptember 1-től 2001. január 31-ig, tekintettel arra, hogy holland ösztöndíjat nyert el. Kérését a DT támogatja.

Végvári Ákos III. éves PhD hallgató (Központi Kutató Laboratórium) 2000. szeptember 26-án letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Halmosi Róbert predoktori ösztöndíjas (I. sz. Belgyógyászati Klinika) előbírálati tervére

Fotók: ifj. Vadász István

3 pozitív bírálatot kapott. A szigorlat időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Vajda Zsolt III. éves PhD hallgató (Idegsebészeti Klinika) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Pár Gabriella III. éves PhD hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Péterfi Zoltán III. éves PhD hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók és a szigorlati tárgyak kijelölése megtörtént. Egyben nevezett predoktori ösztöndíj iránti kérelmet nyújtott be. Kérését a DT támogatja.

Korsós Gizella III. éves PhD hallgató (Pszichiátriai Klinika) benyújtott tudományos publikációi és előadásai alapján kéri a disszertáció védésének engedélyezését. Értekezéstervezetere három bírálat érkezett. A szigorlati tárgyak kijelölése megtörtént. Kéréséről a DT később dönt.

Dr. Skuta Gabriella III. éves PhD hallgató (Biokémiai Intézet) értekezésének védése 2000. augusztus 9-én 93,3 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

Lénárd Kata és *dr. Wagner Zoltán* PhD hallgatók kongresszusi támogatási kérelme. A DT a kéressel a pénzügyi helyzet áttekintése után foglalkozik.

1./b Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Peitl Barna egyéni felkészülő (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) 2000. augusztus 28-án letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Rozsos István egyéni felkészülő (Sebészeti Tanszék – Ortopédiai Klinika) 2000. szeptember 11-én letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Pálfi Ferencné egyéni felkészülő (Egészségügyi Főiskolai Kar – Magatartástudományi Intézet) C típusú angol középfokú szaknyelvi vizsgáját letette 2000. augusztus 28-án.

Sasváriné Bojtor Anna egyéni felkészülő (Egészségügyi Főiskolai Kar – Magatartástudományi Intézet) szóbeli angol középfokú szaknyelvi vizsgáját letette 2000. június 30-án.

Dr. Méhes Gábor egyéni felkészülő (Patológiai Intézet – Klinikai Kémiai Intézet) előbírálati tervére 3 pozitív bírálat érkezett. A szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Alotti Nasri egyéni felkészülő (Zala megyei Kórház – Kísérletes Sebészeti Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság összetételének, az opponensek és a védés bizottsági összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Hajdú Zoltán egyéni felkészülő (Hajdú-Bihar megyei Kórház – Kísérletes Sebészeti Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság összetételének, az opponensek és a védés bizottsági összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Buda László egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) benyújtotta előbírálati tervét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Lampek Kinga egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) benyújtotta előbírálati tervét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Kiss István (Humán Közegészségtani Intézet) az opponen-

si bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Csábi Györgyi (Gyermecklinika) az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Késmárky Gábor egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Barakonyi Alíz egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés bizottsági összetételének és időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Sebők Ágnes egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) értekezésének védése 2000. szeptember 6-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

iff. Dr. Lénárd László egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) értekezésének védése 2000. szeptember 18-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

Dr. Fischer Gábor egyéni felkészülő (Biokémiai Intézet) értekezésének védése 2000. szeptember 19-én 94 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

1./c Új egyéni felkészülő

Szőke Éva tudományos segédmunkatárs (MTA – PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Szolcsányi János programjához. Kérését a DT támogatja.

Dr. Bajzik Gábor radiológus szakorvos (Kaposvári Egyetem Diagnosztikai Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Gallyas Ferenc (dr. Dóczi Tamás) programjához. Kérését a DT támogatja.

2. Egyéb ügyek

Dr. Minárovits János osztályvezető főorvos („Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ) Svédországban szerzett PhD fokozatát szeretné honosíttatni. Előkészítő bizottság kijelölése megtörtént.

Felvétel a PhD képzésre

Az alább nevezett I. éves PhD hallgatók iratkoztak be a 2000/2001-es tanévre.

Bata Dániel – Dr. Hideg Kálmán
Benkó Rita – Dr. Szolcsányi János
Boldizsár Ferenc – Dr. Németh Péter
Czimbalek Livia – Dr. Somogyi Béla
Csernus Balázs – Dr. Kelényi Gábor
Engelmann Péter – Dr. Németh Péter
Farkas Orsolya – Dr. Gallyas Ferenc
Fekete Zsuzsanna – Dr. Sümegi Balázs
Fülöp Zsolt Ferenc – Dr. Kelényi Gábor
Horváth Beáta – Dr. Tóth Kálmán
Horváth Gábor – Dr. Bellyei Árpád
Kárteszi Judit – Dr. Melegh Béla
Kosztolányi Péter – Dr. Szabó Imre
Lukáts Balázs – Dr. Lénárd László
Nagy Tamás – Dr. Kellermayer Miklós
Rózsai Barnabás – Dr. Soltész Gyula
Salamon Szilvia – Dr. Szeberényi József
Szabó Zoltán – Dr. Kilár Ferenc
Toller Gábor – Dr. Sétáló György

Tóth Ambrus – Dr. Tóth Kálmán
Visegrády Balázs – Dr. Kilár Ferenc
Doktori iskolák alakítása

A Magyar Akkreditációs Bizottság 2000/7/II. sz. határozata alapján az Általános Orvostudományi Karon működő doktori programok doktori iskolává történő átalakításához szükséges pályázati anyag összeállítása megkezdődött. A leiratnak megfelelően elkészített pályázat végleges jóváhagyása a Doktori Tanács következő ülésén történik.

2000. október 17.

1. Aktuális ügyek

1./a PhD hallgatók ügyei

Dr. Losonczy Attila II. éves PhD hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát szeretné megszüntetni 2000. október 1-től. Kérését a DT támogatja.

Dr. Lukáts Balázs I. éves PhD hallgató (Élettani Intézet) egyetemi hallgatóként PhD kurzusokat végzett. A kreditpontok beszámítását kéri. Kérését a DT támogatja.

Csóka Balázs II. éves PhD hallgató (Központi Kutató Laboratórium) Szlovéniában kurzuson vett részt. Kreditpont megállapítását kéri. A programvezető javaslata után dönt a DT.

Lénárd Kata és *dr. Wagner Zoltán* PhD hallgatók kongresszusi támogatási kérelme. A DT a kérelemmel a pénzügyi helyzet áttekintése után foglalkozik.

1./b Egyéni felkészülők ügyei

Korsós Gizella egyéni felkészülő (Pszichiátriai Klinika) benyújtott tudományos publikációi és előadásai alapján kéri a disszertáció megírásának, védésének engedélyezését. A DT a következő ülésen dönt a szakértő bizottság összetételéről. Nevezett előbírálata 3 pozitív vélemény érkezett. A szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Kustos Ildikó egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

2. Egyéb ügyek

Dr. Minárovits János osztályvezető főorvos („Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ) Svédországban szerzett PhD fokozatát szeretné honosíttatni. A kijelölt szakértőbizottság véleménye alapján a DT támogatja a honosítást.

Doktori iskolák

A MAB leiratnak megfelelően az Általános Orvostudományi Karon az alább megjelölt 5 tudományágban kívánunk doktori iskolát működtetni a Doktori Tanács által egyhangú szavazással megválasztott doktori iskola vezetők irányításával.

<i>Dr. Szolcsányi János</i>	elméleti orvostudományok
<i>Dr. Nagy Judit</i>	klinikai orvostudományok
<i>Dr. Hideg Kálmán</i>	gyógyszertudományok
<i>Dr. Sümegi Balázs</i>	multidiszciplináris orvostudományok
<i>Dr. Kilár Ferenc</i>	kémiai tudományok

Egyben a Doktori Tanács egyhangú szavazattal ismét javasolta kinevezni a Kari Doktori Tanács elnökének *dr. Fischer Emil* egyetemi tanárt.

Dr. Fischer Emil
a Doktori Tanács elnöke

EGYETEMI ORVOSNAPOK

Fotó: ifj. Vadász István

Az elnökség

A kitüntetettek egy csoportja. Balról jobbra: dr. Tekeres Miklós, Czopf János, dr. Kocsis Béla, Brettner Zsuzsanna, Czink Józsefné, dr. Győri Katalin.

Dr. Kocsis Béla átveszi a Pro Facultate Medicinae kitüntetést és ezüst fokozatát

Dénesné Török Márta átveszi a dékáni dicséretet

Az Egyetemi Orvosnapok tudományos délutánján *dr. Losonczy Hajna* és *dr. Karmos György* előadását tartja

Emlékeztető a MAB elnökének és főtitkárának 2000. október 18-i látogatásáról

Téma: a doktori iskolák akkreditálása, a doktori képzés jövője, az egyetemi és főiskolai tanárok kinevezésének új rendje

Az ülésen az akkreditációban érintett karok dékánjai, a kari doktori tanácsok elnökei és az „A” doktori programok vezetői vettek részt.

Dr. Lénárd László és dr. Tóth József köszöntője után *dr. Róna-Tas András*, a MAB leköszönő elnöke ismertette az átalakulás folyamatát, majd a kérdésekre válaszolt.

1.) Az elhangzottak tartalmi összefoglalója

A. Ideiglenes akkreditáció

- Az akkreditált programokból doktori iskolák alakulnak.
- Ezzel kapcsolatban 2000. október 31-ig pályázatot kell benyújtani a MAB-hoz. A pályázatokat egy erre a célra létrehozott külön bizottság értékeli, ennek tagjai akadémikusok, illetve a teológiai és a művészeti terület egy-egy képviselője. A MAB törvény szerinti kötelezettsége, hogy a bírálatot legkésőbb 2001. január 31-ig elkészítse, ám törekednek arra, hogy ezt még karácsonyig (2000. december 24-ig) megtegyék.
- Ez a bírálat formális (csak a személyi követelményeket vizsgálja) és ideiglenes akkreditációt tesz lehetővé. A végleges akkreditációra a tartalmi és minőségi követelmények vizsgálata után 2001. június 30-ával kerül sor.
- A személyi feltételek elégtelensége esetén külön bizottság egyeztet az egyetemekkel, azzal a céllal, hogy a hallgatói érdekek ne sérüljenek, a folyamatosság biztosított legyen. A minőséget illetően nem kívánnak engedményt tenni.
- A doktori felvételi kötet az ideiglenes akkreditáció után jelenik meg.

B. Új doktori iskola alapítása

- Új doktori iskola alapítása esetén úgynevezett előakkreditációra kerül sor, mely lényegesen szigorúbb eljárás, kiterjed a tartalmi kérdésekre is.
- Ilyen pályázat folyamatosan beadható, ám a 2001. szeptember 1-jei kezdést a MAB átalakulása miatt nem tudják garantálni.

C. Egyetemi és főiskolai tanárok kinevezése

- Az egyetemi tanári kinevezéssel foglalkozó bizottsághoz 2001. január 3-

ig kell beadni a professzori pályázatot.

- Az egyetemi tanári kinevezést ezután az MTA doktori címmel azonos minőségű munkássághoz kötik. Tehát akkor adható egyetemi tanári kinevezés, ha a kérelmező MTA doktori címmel rendelkezik, vagy a védés már folyamatban van, illetve nincs doktori fokozata, de ezzel egyenértékű (elsősorban gyakorlati) teljesítményt tud felmutatni. Ezenél szakértői véleményt vesznek igénybe.
- Viszont nem javasolják olyan esetben az egyetemi tanári kinevezés adományozását, ha a nagydoktori cím megszerzése utáni 10 évben nincs a jelöltnek érdemi tudományos munkássága, illetve más tudományterületen szeretne egyetemi tanári kinevezést.
- A főiskolai tanári kinevezés esetében ugyanezek a feltételek érvényesek, értelemszerűen az MTA doktori cím helyére a PhD/DLA fokozat helyettesítendő be.

2.) Kérdésekre adott elvi válaszok

Szervezeti kérdések:

- Két főállása a MAB szerint senkinek nem lehet.
- 2001 szeptemberétől már csak doktori iskolába lehet fölvenni doktoranduszt.
- Szakok esetében doktori iskola csak kivételes esetekben szervezhető.
- A multidiszciplináris képzéseket támogatják, de csak abban az esetben, ha ez valós szakmai együttműködésen alapul, és nem személyi hiányt pótol.
- Doktori fokozatot (PhD/DLA) csak az egyetemi doktori tanács adhat, a kari nem!

Személyi kérdések:

- A doktori iskolák belső alapító tagjaira vonatkozó 67 éves korhatár 2000. október 31-ével értendő.
- Doktori iskola belső tagja 67 évnél fiatalabb, teljes munkaidőjű egyetemi oktató lehet, külső tagnak minősül bárki, akire a fentiek nem érvényesek (például 67 évnél idősebb, az egyetem profes-

sor emeritusa, nem teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató stb.).

- A PhD képzésben bárki (minősítéstől, fokozattól függetlenül) oktathat.
 - A kutatóintézetekből bekapcsolódó MTA doktoroktól elvárható, hogy 2 éven belül habilitáljanak is, hiszen az oktatói tevékenység PhD képzésekben nélkülözhetetlen.
- Hallgatókkal kapcsolatos kérdések*
- A PhD képzés nyugati (európai) elfogadtatása új rendszerű lesz, a képzésen és nem a diplomán fog alapulni. Ebben a tekintetben a magyar rendszer (a 3 éves rendszeres oktatással) jó helyzetben van. A doktori képzés személyes jellegű, a csak beszámoltatásra épülő német rendszert nem kívánják követni.
 - Előakkreditált új programra lehet felvételiztetni, annak sikertelen végleges akkreditációja esetén a hallgató más egyetem hasonló programjára mehet át.

Egyedi esetek

- A DLA képzések esetében a tudományos és a művészeti nomenklátúra egyeztetése még nem történt meg.
- A doktori iskolák vezetésében az esetleges rotáció egyetemi belügy.
- Az olyan korábbi „B” program, amelynek „A” programja más székhelyen működött, és saját székhelyen bármely okból nem tud doktori iskolává alakulni, az „A” program székhelyén – ottani doktoriskola alakulása esetén – az ottani doktori iskolához csatlakozik, ekkor hallgatóit egyetemközi megállapodással magával viszi.

Készítették:

Czibók Balázs és Szilágyi László

A Kari Oktatási Bizottság 2000. szeptember 19-i ülése

Az ülésnek egy napirendi pontja volt:

A KOB *dr. Szeberényi József* előterjesztésére hallgatók átvételi és visszavételi kérelmeit bírálta el. A bizottság felkérte az oktatási dékánhelyettest, hogy a következő ülésre tegye meg javaslatát a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítására.

Dr. Szeberényi József
oktatási dékánhelyettes

A KOB 2000. október 31-i ülése

1. Dr. Kellermayer Miklós egyetemi tanár és dr. Matolcsy András egyetemi docens javasolták, hogy a tudományos szakosztályüléseken részt vevő hallgatók a jövőben kreditpontot kapjanak. A javaslat értelmében a tudományos előadásokon a hallgatók II. évtől, az esetbemutatókon a IV. évtől vehetnek részt. Az ÁOK vonatkozó szabályzata alapján 14 előadás (28 óra) látogatásáért maximum 10 kreditpont adható. A KOB a javaslatot **egyhangúan** támogatta.

2. Dr. Szeberényi József javasolta, hogy a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika által szervezett AIDS prevenció kurzuson való részvételért maximum 7 kreditpont legyen adható. A KOB a javaslatot **egyhangúan** támogatta.

3. Dr. Rébék-Nagy Gábor főiskolai docens, az Egészségügyi Nyelvi Kommunikációs Intézet vezetője tájékoztatta a bizottságot az intézet által akkreditáltatott PROFEX szakmai nyelvvizsgarendszerről. A KOB a tájékoztató alapján javasolja, hogy a PTE ÁOK szaknyelvi vizsgájának alapja a jövőben a PROFEX nyelvvizsgarendszer legyen.

4. Dr. Szeberényi József oktatási dékánhelyettes javasolta a Hallgatói Juttatási és Térítési Szabályzat módosítását a PTE Juttatási és Térítési Szabályzatának alapján. A 2000/2001-es tanév II. félévében a kollégiumi díj az éves hallgatói normatíva 5 %-a (3500 Ft). A KOB a javaslatot **egyhangúan** támogatta.

5. Dr. Szeberényi József oktatási dékánhelyettes javasolta a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítását. A tervezet szerint a jövőben a karról elbocsátott hallgatók egy tanév kihagyása után kérvényezhetik visszavételüket. A KOB tagjai a javaslatot támogatták.

6. Dr. Szeberényi József oktatási dékánhelyettes tájékoztatta a bizottságot a Klinikai Készségek Leckekönyvének bevezetéséről. A tájékoztatót a KOB elfogadta.

Dr. Wittmann István
KOB titkár

A folyamatos továbbképzés jelenlegi helyzete

Az egészségügyi miniszter 73/1999. (XII.25.) EüM rendeletében szabályozta az orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek és klinikai szakpszichológusok folyamatos továbbképzését.

Az egyetemek továbbképző központjainak az a feladata, hogy a hozzájuk tartozó régióból gyűjtsék össze a továbbképzési programokat és azt jutassák el a Magyar Orvosi Kamara keretén belül működő szakmai kollégiumokhoz, illetve az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanács (ESZSZT) illetékes Egészségügyi Felsőfokú Szakirányú Szakképzési és Továbbképzési Bizottságához (EFSZSZTB). A programok évente két alkalommal: február, illetve augusztus 15-ig nyújthatók be szakmai elbírálás, illetőleg kreditpont meghatározás céljából.

A PTE OEC Továbbképző Központja a 2000. év második felére vonatkozó továbbképző programokat összegyűjtötte, szakmánként csoportosította és a részletes tematikát is az EFSZSZTB-hez a határidő betartásával eljuttatta. Hasonlóan járt el a Szege-di Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Szak- és Továbbképző Központja is. Információnk szerint a másik két egyetem jelentős késéssel továbbította az anyagot.

Az illetékes szakmai kollégiumok 2000. április 1-jén kezdték meg működésüket és több hónapi vajúdás után világossá vált, hogy ezt a feladatot az akkori keretek között elvégezni nem tudták, ezért a Magyar Orvosi Kamara 2000. augusztus végén visszaküldte az anyagot azzal, hogy nem áll módjukban a feldolgozás. Kéri az egyetemek továbbképző központjait, hogy lássák el a tanfolyamokat kreditpontokkal. Ez egyetemünkön meg is történt és a rendeletben rögzített elvek alapján (1 elméleti óra 1 kreditpont, vizsga esetén duplázódik, 3 gyakorlati óra 1 kreditpont). A kreditponttal ellátott anyagot elektronikus és nyomtatott formában a Magyar Orvosi Kamara Koordinációs Irodájához eljuttattuk.

A rendelet értelmében a PTE OEC Továbbképző Központja 2000. augusztus 15-ig a 2001 első félévére szóló továbbképzési programokat begyűjtötte és minősítési javaslattal ellátta, feltüntetve a tanfolyam nevét, idejét, célcsoportját, jelentkezési helyét és esetleges részvételi díját is.

Remélhetőleg a zűrzavaros indulás után gördülékeny folytatás következik, az egyetemek továbbképző központjai tudják feladatukat, a Magyar Orvosi Kamara a Koordinációs Iroda felállításával „rendezi” sorait. Abban is reménykedünk, hogy az ESZTT állásfoglalásának megfelelően az ebben az évben továbbképzésen részt vett kollégák számára a kreditpontok megadtnak és erről írásban értesíthetjük őket. Talán még az idei évben a leckekönyvekbe is bekerülnek a pontok.

Dr. Ertl Tibor
egyetemi tanár, titkár

Máriagyűd

A TORNACSARNOK IDŐBEOSZTÁSA 2000/2001. TANÉV I. FÉLÉV

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
8 – 9		Református Gimnázium	Református Gimnázium		Református Gimnázium
9 – 10					
10 – 11					ÁOK Óvodai torna
11 – 12					
12 – 13		Testnevelés – sport sáv a 2. évf és 1. évf. Gyógyszerész	Testnevelés – sport sáv 1.- évfolyam Gyógyszerész		
13 – 14					
14 – 15	Testnevelés – sport sáv 1.-évfolyam	Sport, recreation 1 st and 2 nd year English Program	Testnevelés – sport sáv 1.-évfolyam	Testnevelés – sport sáv 2.-évfolyam	Sport, recreation 1 st and 2 nd year English Program
15 – 16					
16 – 17	Medikus sportkör Kondicionáló szakcs.	Medikus Sportkör Aerobic szakcs.	Medikus Sportkör Női röplabda szakcsoport	Medikus sportkör Kondicionáló szakcs.	Dolgozói sport
17 – 18					
18 – 19	PEAC Röplabda	PEAC Röplabda	SC Kosárlabda	Medikus Sportkör Férfi röplabda szakcsoport	PEAC Röplabda
19 – 20	SC Kosárlabda	Medikus Sportkör Labdarúgó szakcsoport	Medikus Sportkör Férfi kézilabda szakcsoport	Medikus Sportkör Női kosárlabda szakcsoport	
20 – 21	Medikus Sportkör Női kézilabda szakcsoport			Medikus Sportkör Tollaslabda szakcs.	
21 – 22		Medikus Sportkör Tollaslabda szakcs.			

AZ EDZŐTEREM IDŐBEOSZTÁSA 2000/2001 TANÉV I. FÉLÉV

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	
8 – 9		Thai chi PTE Táncoló Egyetem		Thai chi PTE Táncoló Egyetem		
9 – 10						
10 – 11						
11 – 12						
12 - 13		Testnevelés – sport sáv a 2. évf és 1. évf. Gyógyszerész	Testnevelés – sport sáv 1.-évfolyam Gyógyszerész			
13 – 14						
14 – 15	Testnevelés – sport sáv 1.-évfolyam	Sport, recreation 1 st and 2 nd year English Program	Testnevelés – sport sáv 1.-évfolyam	Testnevelés – sport sáv 2.-évfolyam	Sport, recreation 1 st and 2 nd year English Program	
15 – 16	Asszonytorna Szabadosné		Asszonytorna Szabadosné			
16 – 17	Callanetics Csatáryné Tolnai Klára	Gyermecklinikai csoport	Medikus Sportkör Asztalitenisz	Callanetics Csatáryné Tolnai Klára	Gyermecklinikai csoport	
17 – 18	Biológia Intézet	Biológia Intézet Aerobic		Medikus Sportkör Asztalitenisz	Medikus Sportkör Asztalitenisz	Medikus Sportkör Önvédelem
18 – 19		Medikus Sportkör Önvédelem				
19 – 20		Anatómiai Intézet Aerobic				
20 - 21						

AZ USZODA IDŐBEOSZTÁSA 2000/2001 TANÉV I. FÉLÉV

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
6 - 8	Szabad úszás	Szabad úszás	Szabad úszás	Szabad úszás	Szabad úszás
8 – 9	ÁOK Óvodai gyermekúszás				
9 – 10					
10 – 11					
11 – 12	Hallgatói úszás Felsőbb-évfolyamok	Idegklinika gyógyúszás	Idegklinika gyógyúszás		
12 - 13		Testnevelés – sport sáv Hallgatói úszás a 2. évf és 1. évf. Gyógyszerész	Testnevelés – sport sáv Hallgatói úszás 1.-évfolyam Gyógyszerész		
13 – 14					
14 – 15	Testnevelés – sport sáv Hallgatói úszás 1.-évfolyam	Sport, recreation, Swimming for 1 st and 2 nd year English Program	Testnevelés – sport sáv Hallgatói úszás 1.-évfolyam	Testnevelés – sport sáv Hallgatói úszás 2.-évfolyam	Sport, recreation, Swimming for 1 st and 2 nd year English Program
15 – 16					
16 – 17	Gyermekekórház Asztmás gyógyúszás	ÁOK Gyermekekúszás	Gyermekekórház Asztmás gyógyúszás	Gyermekeklinika Obes gyógyúszás	ÁOK Gyermekekúszás
17 – 18		Gyermekeklinika Obes gyógyúszás		ÁOK Gyermekekúszás	Gyermekeklinika Obes gyógyúszás
18 – 19	Gyermekeklinika Obes gyógyúszás	Szabad úszás	ÁOK, Felnőtt Kezdő úszótanf.	Szabad úszás	Szabad úszás
19 – 20	Szabad úszás		Szabad úszás		
2 - 21		Medikus Sportkör Triatlon		Medikus Sportkör Triatlon	

A Mozgástani Intézet sportlétesítményeinek bérleti díja 2000. november 1-től

	Uszoda	Tornaterem	Edzőterem
Dolgozó	3000,- Ft/év (bérlet)	600,- Ft/óra (csoportos)	200,- Ft/óra (vagy bérlet)
Önköltséges	3500,- Ft/év	2200,- Ft/óra	600,- Ft/óra
Külső	4000,- Ft/év	3500,- Ft/óra	1200,- Ft

Kábítószerellenőrzés 2000.

Mint már többször megtörtént, most is az éves kábítószerellenőrzésről írok.

Az idei alkalom egy kissé más volt, mint az eddigiek. Szeptember folyamán ugyanis az ellenőrzés szokatlanul kibővült.

A kábítószernek minősülő gyógyszerek forgalmazását az 1/1968. számú EüM-BM közös rendelet szabályozza. A kábítószerek forgalmának ellenőrzése, a vonatkozó jogszabályok betartása tehát nemcsak egészségügyi, hanem igazgatásrendészeti feladat is. Emiatt történt, hogy az idén a Baranya megyei Rendőrfőkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályának munkatársai is ellenőrzést tartottak intézeteinkben.

Természetesen sem idő, sem lehetőség nem volt rá, hogy valamennyi klinikát vé-

giglátogassák, így az ellenőrzés szűrőpróbaszerűen történt.

Kirívó hibákról, jegyzőkönyvbe kíváncsító szabálytalanságokról – szerencsére – nem kell beszámolnom. Ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet a kisebb hibákra, amik a jogszabályokkal ugyan nem ütköznek, a mindennapok gyakorlatában nekünk teljesen természetesnek tűnnek, egy „kívülálló” számára mégsem érthetőek azonnal. Ha pedig a kívülállónak ellenőrzési, sőt szankcionálási joga is van, akkor az ő számára a tapasztalt érthetlenség már legalábbis gyanús...

Ilyen például a klinikán belüli bizonylatolási rend, vagyis hogy a klinika gyógyszerraktárából milyen nyilvántartás mellett kerül az osztályokra a kábítószer. Hosszas magyarázatot igényelt az is, hogy a kórházi gyógyszerellátás egyetlen nem dokumentálható pontja, hogy a beteg a kiírt gyógyszert ténylegesen megkapta-e? Ha mindezt összevetjük az ellenőrzés olyan

mélységével, hogy a több éve (!) exitált betegek kezelési lapjait vetették össze a kábítószer-nyilvántartással (hogy a beteg lázlapján valóban szerepel-e a nyilvántartásban kiadott kábítószer), akkor könnyen belátható, hogy felületességről nem igazán beszélhetünk a rendőrség részéről.

Ilyen körülmények között bármilyen apró szabálytalanság, észre nem vett elírás, egy bélyegző elmulasztása (!) a kábítószert rendelő vényen kellemetlen következményekkel járhat. Ezek közül a legenyhébb, hogy ellenőrzésre jogosult berkekben egy olyan nézet terjed el, hogy az Orvostudományi Karra érdemes többször is kimenni, hiszen ott mindig találhatnak „valami érdekeset”.

Saját érdekünk, hogy az ilyesfajta nézetek még csírájában se alakulhassanak ki rólunk.

Dr. Molnár Béla
Egyetemi Gyógyszertár

Két klinikai dietetikusunk világsikere

A festői szépségű Edinburgh-ben, Skócia fővárosában rendezték meg a dietetikusok XIII. világkongresszusát 2000. július 23-27. között, amelyen 51 ország 2000 dietetikus vett részt.

Magyarországról először szerepeltek a világkongresszus történetében dietetikusok a világkonferencián. *Sasréti Éva*, az I. sz. Belgyógyászati Klinika és *Kegyes Réka*, a Szívgyógyászati Klinika dietetikusai a „Complex treatment of severe obesity and its benefits in a woman with gastroesophageal reflux disease” című munkájával. Poszterüket a világ minden tájáról beérkezett 360 poszter közül kiválasztott 80 bemutatásra érdemes közé választották. Terveikről kérdeztük Őket: – Talán először a legfontosabbról: megalkulóban van a dietetikusok dunántúli munkacsoportja, amely elsősorban a kardiológiai és gasztroenterológiai osztályokon dolgozó, ill. mesterséges táplálással foglalkozó dietetikusok munkáját fogná össze és szervezné rendszeres továbbképzésüket. Sasréti Éva a Magyar Mesterséges Táplálási Társaság Dietetikus Szekciójának vezetőségében dolgozik évek óta. Kegyes Réka az ESPEN (European Society of Parenteral and Enteral Nutrition) alaptanfolyamát Magyarországról dietetikusként először, kiváló eredménnyel októberben elvégezte.

Munkánkról és eredményeinkről az Orvostudományi Központ rendszeresen beszámolunk majd. Végezetül, de nem utolsósorban szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik angliai utazásunkat és így a kongresszusi szereplésünket anyagilag támogatták.

S. K.

Orvostudományi könyvtár

1998 májusában lettem a Pécsi Orvostudományi Egyetem Központi Könyvtárának (POTE KK) megbízott igazgatója. Mivel egy szinte teljesen tradicionális felépítésű és működésű könyvtár lett az örökségem, elképzeléseimet, koncepcióimat „Javaslatok egy modern, a 21. század igényeit megközelítő Központi Könyvtár kialakításához” című tervezetben írtam le, jutattam el a POTE rektorához, gazdasági főigazgatójához. Az egyetem vezetése egyetértett elképzeléseimmel és mindeztáig támogatott azok valóra váltásában. Ennek köszönhetően számolhatok most be a könyvtárunkban végbement örvedetes változásokról, melyek köztudatba kerülését és elmélyítését céloztam meg e beszámoló közreadásával.

1. Integrált könyvtári rendszer (IKR)

1999 januárjában végre könyvtárunk is csatlakozni tudott az IKR-t használók táborához, a *CORVINA* rendszer két, nevezetesen a CAT és PAC moduljának megvételével. Előbbi a könyvek elektronikus feltárását, katalógusba kerülését teszi lehetővé, utóbbi biztosítja a bevitt adatok számítógépes adatbázisba rendezését, hálózaton történő elérését a világ bármely pontjáról (www.clib.pote.hu, vagy www.pote.hu Könyvtár, Katalógus keresés). Az IKR nagy teljesítményű szerverének üzemeltetésében az Egészségügyi Informatikai Központ nyújt nélkülözhetetlen segítséget, de tervezzük függetlenített informatikus szakember alkalmazását is e célra. Nem csupán az összes új szerzeményünk kerül azonnal *elektronikus katalógusunkba*, de folyik könyvtárunk *retrospektív konverziója*, sőt megkezdjük a PTE Egészségügyi Főiskola Pécsi Tagozata könyvtári állományának elektronikus feltárását is. (Elérhető az előbb megadott úton.) 2000 júniusában érkezett meg az IKR CIRC modulja, mely a kölcsönzést teszi majd könnyebbé. A többi modul szállítása is folyamatban van. A könyvtár használói tehát hamarosan érezhetik az IKR minden előnyét.

2. Könyvtári szolgáltatások korszerűsítése

Első lépésben megfelelő minőségű és mennyiségű számítógéppel kellett ellátni a könyvtár munkatársait és használóit (19 db). A *számítógépek száma megháromszorozódott*. Jelenleg minden munkafolyamatot a legmodernebb eszköz segíti. Kiemelendő az IKR-en kívül a *könyvtárközi kölcsönzés* minőségének és gyorsaságának fokozása, javulása, dacára annak, hogy e szolgáltatásunkat egyre többen veszik igénybe. E munkát mostanra külön telefonvonal, fax berendezések, szkennerek, speciális szoftver (ARIEL) segíti. Nem ritka, hogy munkatársaink, akár a tengeren túlról is, egy nap alatt jutnak az igényelt dokumentumhoz. Az új könyvek beszerzésének ideje jelentősen lerövidült. A régi gyakorlattal szemben, mely hosszú hónapokat vett igénybe, e határidő is 1-3 hétre csökkent. A *könyvek feldolgozása*, olvasói használatra alkalmassá tétele, mostanra csupán napok kérdése. Az egy éves lemaradás felszámolásával párhuzamosan, *elektronikus katalógusunk* naprakész. Az új könyvek adatai a feldolgozó munkafolyamat befejezése pillanatában elektronikus katalóguson keresztül azonnal láthatók. (Elérési útvonal az 1. pontban.) A *nyomtatott folyóiratok* számának csökkenését sikerült megállítani, sőt a kollekciót sikerült bővíteni elektronikus úton hozzáférhető full-text-es folyóiratokkal (bővebben ld. 3. Elektronikus adatbázisok pont).

3. Elektronikus adatbázisok

Az Egészségügyi Informatikai Központ által felügyelt MEDLINE (<http://medline.pote.hu>) adatbázis mellett számos egyéb elektronikus lehetőség segíti az egyetem kutatóinak munkáját. Az ország többi egyetemi könyvtárához hasonlóan 1999 őszétől részt veszünk az OTKA által is támogatott könyvtári konzorciumokban, aminek eredményeképpen a következő elektronikus, részint full-text folyóirat adatbázisokat érhetik el az érdeklődők:

Mindezek mellett a POTE által előfizetett nyomtatott folyóiratok nagy százalékban hozzáférhetőek elektronikus úton is.*

Egyelőre csak a Könyvtárban használható a Current Contents abstract-okat tartalmazó adatbázis három szekciója (Clinical Medicine, Life Sciences, Physical, Chemical and Earth Sciences), valamint számos, a tanulást segítő CD-ROM.

(* további információval az 1128, 1549-es telefon melléken szolgálunk)

Adatbázis neve	tartalma	Elérhetősége
OVID-MEDLINE	Bibliográfiai szintű folyóirat adatbázis 26 full-text lehetőséggel.	http://gateway.ovid.com/autologin.html *
MICROMEDEX-MARTINDALE	Naprakész gyógyszerészeti információk.	http://www.sote.hu username: *
EMBASE	Excerpta Medica összes szekcióját kínáló bibliográfia.	http://www.sote.hu username: *
SPRINGER	A Spring. Kiad. teljes kínálata.	http://www.swetsnet.nl/prod user ID: * pw: *

4. Bevételi források

A beiratkozási-, késedelmi-, könyvtárközi kölcsönzési-, fénymásolási díjak ésszerűsítése nem csupán az állományvédelemre volt jótékony hatással, de némi bevételt is eredményezett. E bevételekből valósult meg például néhány számítógépünk korszerűsítése.

5. Munkatársak

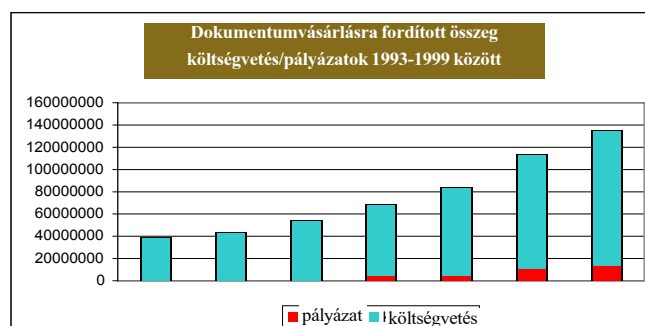
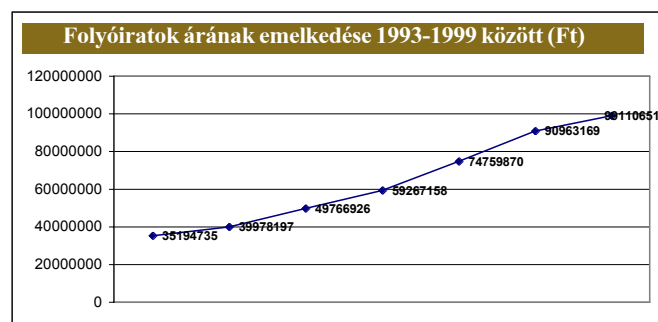
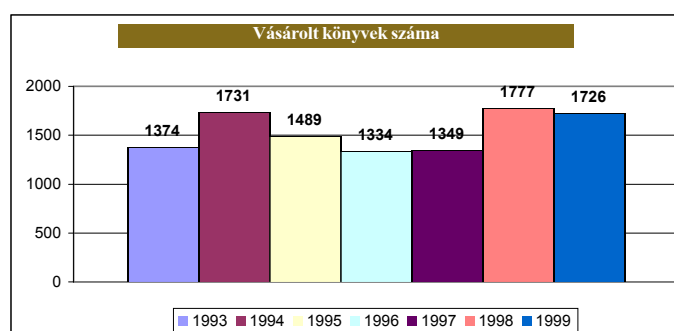
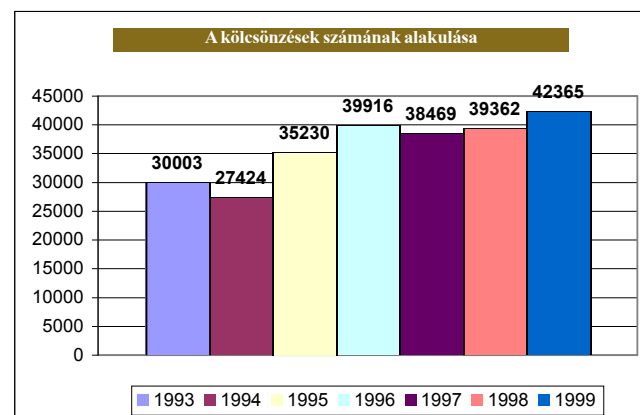
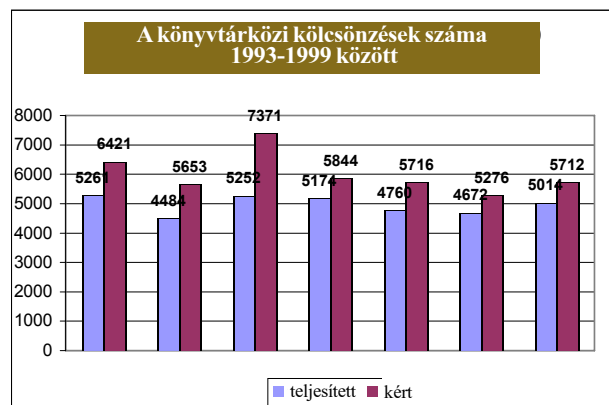
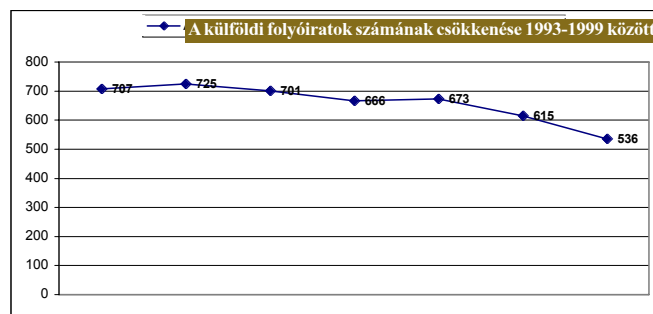
A megváltozott munkafeltételek, nem csupán hagyományos végzettséggel rendelkező szakembereket követelnek. Túl azon, hogy valamennyi kolléga egy emberként szolgálja ügyünket, 3 kollégánál középfokú számítástechnikai, 2 kollégánál könyvtárosi tanfolyamot végzett, 1 kollégánál középfokú „A” típusú nyelvvizsgát szerzett. Szintén az utóbbi évek munkájának érdeme, hogy az angol „The Library Association” felvett bennünket tagjai sorába, a VOCAL (CORVINA IKR-t használó könyvtárak közös elektronikus katalógusa) országos szervezet elnöksége tagjai közé választotta egy munkatársunkat, valamint az újrainduló Orvosi Könyvtáros szerkesztőségébe is bekerült könyvtárunk egyik dolgozója.

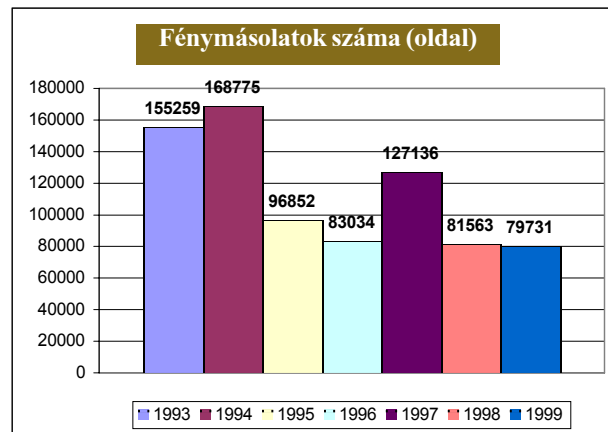
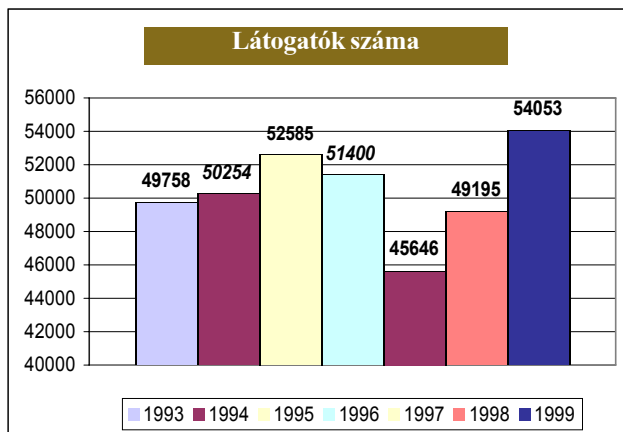
6. Pályázatok

A pályázatok rendkívül fontos szerepet játszanak különösen az orvostudományi könyvtárak életében. Napjainkra az orvos- és élet tudományi folyóiratok ára olyan tetemes, hogy a fenntartó évről-évre nehezebb helyzetbe kerül emiatt.

Az általunk pályázható felhívások mindegyikét igyekeztünk kihasználni. Szinte valamennyiben sikeresen vettünk részt. Ezen pályázatok nem csupán könyvtárunk bővítésében játszottak kulcsszerepet, de számítógépparkunk fejlesztéséhez is jelentősen hozzájárultak.

7. A könyvtár „számokban”

Gracza Tünde

KÖZszolgálat vagy közSZOLGÁLAT?

Az Új Dunántúli Napló november 4-i, szombati számában „A tudósok a tudásért” hangzatos címen kissé elfogult riport jelent meg az MTA ünnepi üléséről. Történetesen jelen voltam és alkalmam nyílt látni, hallani, mi történt ott – és utána elolvasni, mit tudhat meg erről a Pécsett és körzetében élő polgár. Az ülés mintegy 4 óra hosszát tartott, de a riportban kizárólag az első óra eseményeiről esik szó. Ez egybár „érthető”, hiszen a politikusok távozásával egyidejűleg az ott aktív vagy csak lebzselő, fontoskodó és eszközeiket kattogató, villogtató, egymással fecsegő mintegy 20 főnyi újságíró és TV riporter csapat is elhagyta a helyszínt. Ugyan mi lehet még érdekes ott, ahonnan a politikusok már elmentek? Mielőtt erről az érdekesről mégiscsak szólnék, szabadjon kicsit megvilágítanom a riportban megjelenteket – mert úgy gondolom, a PTE oktatói és hallgatói közösségét ez IS érdekelheti, nemcsak az, amit az újságban olvashattak. Vagyunk még páran, akik nem csak a Torgyán család vagyoni helyzetéről várnak híreket az újságban.

Az első két beszéd rövid összefoglaló-jához nincsen mit hozzátennem, végülis pár sorban nem lehet minden elhangzottat visszaadni.

Szili Katalin megszólalásáról azonban meg kell jegyeznem, hogy beszéde úgy nagyjából egy általános iskolai évnnyitő vagy évfárá stílusában és mondanivalójával terhesen hangzott el. Hosszan ecsetelte gróf Széchenyi István érdemeit és az MTA, mint testület fontosságát – elfeledve (vagy

figyelmén kívül hagyva?) azt a picitényt, hogy az MTA tagjai és az oda meghívott nem-akadémikus küldöttek talán az ismeretszerzés ezen fokán már túljutottak. Beszédében legfeljebb az újságírók és fotóriporterek, valamint segédek és azok segédei találhattak odafigyelésre érdemes mondanivalót. Ezt a beszédéről az újságban megjelent magvas üzenet is híven tükrözi. Az akadémikusok és egyéb tudósok egy része csendes bóbiskolással vagy szolid ásitózással honorálta az Országgyűlés alelnökének erőfeszítését, mások beszélgettek – csakúgy mint a nebulókhoz illik évnnyitő-évfárá ünnepélyeken.

Pokorni Zoltán miniszter úr kissé jobban felkészült – és sokkal hosszabban beszélt. Kétségtelenül elhangzottak az újságban megjelent adatok. De az is, hogy az MTA kutatógárdájának nettó fizetése jelenleg 40, azaz negyven százalékkal alacsonyabb, mint a korban, rangban stb. nekik megfelelő egyetemi tanárok, docensek, adjunktusok és tanársegédek fizetése. Erről az ismételt tarthatatlannak, méltánytalanul korrigálásra érdemes állapotról évek óta (én magam még csak 20) ismételt ígéretek kapnak az MTA kutatók. Most is megkapták az esedékes adagot így: A kormánynak egyelőre nincsen többre pénze, mint *körülbelül* (Pokorni úr ezt a szót használta) egyharmadával növelni a kutatók átlagos fizetését. Gyakorlott kutatók ebből azonnal értik, hogy a 40 helyett már csak 30-33 % (az is csak körülbelül) az, amiről a miniszter szólni, hallani és tár-

gyalni kíván. Azt is tudjuk, ha egy politikus 30 százalékos béremelést ígér, akkor 20 százalékot gondol és legfeljebb 10 százalékra van fedezete – természetesen nem ejtven szót arról a fránya, folyton folyvást változó inflációról. Ezt jutott eszembe hirtelen hozzátenni az újságban megjelent hírhez, miszerint „január elsejével a kutatók bére hozzávetőlegesen egyharmadával nő”.

Talán a Pécsett élő kutatókat és felsőoktatásban dolgozókat az is érdekelheti, hogy ugyanazon az ülésen – igaz a politikusok és újságírók távozása után –, tehát mintegy meghitt baráti ünnepség keretében kitüntetések osztoztak. Dr. Diófási Lajos is kapott, de az MTA Biológiai Osztály elnöke, Friedrich Péter akadémikus ezidén a 6 kiosztott Szentágotthai János-díj közül négyet a PTE volt POTE részlegében aktív kutatóknak adott át.

Ez az esemény az Új Dunántúli Napló számára, Pécsett, nem hír, hiszen semmiféle politikai, vagy gazdasági, vagy más – sokmindenféle – jelentősége nincsen, mindössze 20-30 éves kutatói-oktatói munka, azaz életmű-féleség elismerése. De hogy viszonyul ennek hírértéke mondjuk a Torgyán villa vagy az olajbárók dolgaihoz?

Kissé talán elfogultnak vélhető szavam után megkérdezem a tisztelt újságíró, lapszerkesztő közösséget, vajon a jelen írásom címében felvetett alternatívák közül melyiket követve jelentették meg a „A tudósok a tudásért” című riportot?

(C. G.)

(Az írással kapcsolatos újságcikket lásd a következő oldalon)

Új Dunántúli Napló, 2000. november 4.

A tudósok a tudásért

A köztársasági elnök több pénzt,
nagyobb megbecsülést ígért

Ünnepi ülést tartott a Magyar Tudományos Akadémia a tudós társaság fennállásának 175. évfordulója és a Magyar Tudomány Napja alkalmából pénteken. Az Akadémia születésnapját köszöntötte Mádl Ferenc köztársasági elnök, Szili Katalin, az Országgyűlés alelnöke, a kormány képviselőjében pedig Pokorni Zoltán oktatási miniszter.

Glatz Ferenc, az MTA elnöke ünnepi megnyitójában úgy fogalmazott: a születésnapját ünneplő Magyar Tudományos Akadémia akkor teszi helyesen, ha nem magát köszönti, hanem meghallgatja a társadalom üzenetét. Felszólalásában kiemelte, hogy a kutató értelmiség is helyet kér a kontinens jövőjéről folyó gondolkodásban.

– Nem tudósközpontú, hanem tudásközpontú társadalmat akarunk, hogy az előrejutás a gazdaságban, a közéletben, a tudományban és a kultúrában ne pártpolitika révén érvényesülhessen csak, hanem tudás és szakszerűség révén – fogalmazta meg az elnök.

Mádl Ferenc beszédében érintette az Akadémia, a tudomány és a tudósok anyagi helyzetét. Mint mondta: saját lehetőségei szerint mindent megtesz azért, hogy a tudományra a korábbiaknál több pénz jusson az államkasszából, és a tudósok is nagyobb anyagi és erkölcsi megbecsülést élvezzenek a korábbiaknál. Tíz évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a magyar nép erőfeszítése nyomán a gazdaság olyan ígéretes helyzetbe jusson, amely alapján mód nyílhat a kutatók anyagi helyzetének javítására is – mondta a köztársasági elnök.

Szili Katalin, az Országgyűlés alelnöke optimizmusának adott hangot a tekintetben, hogy a tudósok és a politikusok között létrejöhet a szoros együttműködés.

– Az összefogásnak elsősorban azon az alapon kell nyugodnia, hogy a tudományra a társadalom érdekében van szükség – vélekedett.

– Tudnunk kell, amely közösség leértékeli tudományát, elveszíti dinamizmusát.

A kormány az általa benyújtott költségvetési tervezetben évekre elkötelezte magát a fejlesztések iránt, 2002-ig a hazai össztermék 1,5 százalékát fordítja kutatásra – erről a kormány képviselőjében Pokorni Zoltán oktatási miniszter beszélt. Hangsúlyozta, hogy kutatásfejlesztésre jövőre 17,5 milliárd, 2002-ben 19 milliárd forint többletmogatással számolnak. Közölte azt is, hogy január 1-jével a kutatók bére hozzávetőlegesen egyharmadával nő. ■

Egyetemünk tiszteletbeli szenátorának ünneplése Fellbachban

Azt hiszem, azt minden pécsi polgár tudja, hogy városunknak egyik legrégebb és legismertebb testvérvárosa a németországi Fellbach. Azt azonban bizonyára kevesebben tudják, még egyetemi berkekben is, hogy Fellbach 24 éven át volt főpolgármestere, *F. W. Kiel* úr, több mint öt éve a POTE, most értelemszerűen az Orvostudományi Kar tiszteletbeli szenátora. Ezt a funkcióját, vagy ha tetszik, kitüntetését Kiel főpolgármester úr nagyon komolyan veszi és nagy becsben tartja. Több mindenben segítette már az évek folyamán egyetemünket (karunkat), pl. egy személy 1 hónapos nyári egyetemi nyelvtanfolyamának költségeit vállalja a Tübingeni Egyetemen immáron több éve, hogy csak egyet említsek.

Kiel főpolgármester úr az idén vonul nyugalomba több évtizedes főpolgármesterség után. A búcsúztatást a már több mint 30 éve rendszeresen megrendezett „Fellbachi Ősz” nevű háromnapos ünnepségre időzítették, október 6-8-án. Népés delegációval vett ezen részt városunkon kívül Fellbach két francia, egy olasz és egy volt NDK-s testvérvárosa. A pécsi delegációt a város polgármestere vezette, de részt vett benne az alpolgármestereken kívül a testvérvárosi kapcsolat létesítése óta szolgált minden volt pécsi polgármester, néhány vezető tisztviselő, illetve a városi önkormányzat néhány képviselője és a Mecsek Táncegyüttes egy kb. 20 tagú zenész és táncsoporttal. Karunkat a dékán megbízásából én képviseltem.

Nem sorolhatom itt fel a több napos, igen gazdag programot, csupán három aprónak látszó, szerintem mégis sokatmondó észrevételemet szeretném megemlíteni. Először is öröm volt látni, hogy egy egész város mennyire egységesen és őszintén szereti polgármesterét, aki valóban nagyon sokat tett városáért. Másodszor jó volt érezni, mennyire szereti és értékeli a magyar (pécsi) kapcsolatait a város vezetése és lakossága egyaránt. Ezt a Pécs iránti szimpátiát csak fokozta, hogy az ünnepségsorozat egyik pontjaként, Fellbach egyik új lakótelepén, *Toller* polgármester úr átadta a Pécs városa által ajándékozott új játszótér gyönyörű és szellemes, fából készült játékokkal, melyeket a helyszínen, egy nappal korábban, pécsi szakemberek állítottak össze. A magyar vendégek megbecsülését mutatta továbbá, sok egyéb mellett az is, hogy a programot és a meghívókat magyarul is ki nyomtatták. (A néhány magyartalanság és nyelvtani hiba igazolta, hogy ez nem itthonról indult ki, hanem az ottani Pécs-Fellbachi Baráti Kör szerkesztette nagy igyekezettel.) Az ökumenikus istentiszteleten pedig a pécsi *Márton Dénes* kanonok prédikált németül és magyarul. A prédikáció francia és olasz fordítása a bejáratnál a többi testvérváros küldöttségeinek rendelkezésére állt. Végül, de igazán nem utolsósorban, nagy öröm és büszkeség volt számomra tapasztalni és érezni, hogy a nagy tekintélyű főpolgármester mennyire értékeli tiszteletbeli szenátori „rangját” egyetemünkénél. Az ünnepség minden rendezvényén, még a város főterén tartott nagy nyilvános búcsúztatási ünnepségen is, amikor üdvözlötték a testvérvárosok küldöttségeit, soha nem maradt el, hogy külön ne említette volna egyetemünk képviselőjét is. Ez nyilván nem személyemnek, hanem egyetemünknek (karunknak), illetve a főpolgármesternek karunkkal való szoros kapcsolatának szólt. Az már talán Kiel főpolgármesterrel való személyes barátságunknak és az ő figyelmességének tulajdonítható, hogy a záró banketten egy kisebb fajta lokális városi kitüntetés nyújtott át személyemnek. A szombat délutáni ünnepélyen a személyi titkára a városháza dolgozói és a város nevében egy díszes kivitelű, ez alkalomra írt és szerkesztett emlékkönyvet adott át a búcsúzó főpolgármesternek. Ebben a főpolgármester úr személyes óhajának megfelelően, előzetes felkérésre, én is írtam egy kis megemlékezést „A pécsi egyetem orvoskarának tiszteletbeli szenátora” címen, jelezvén, hogy ezt a kapcsolatot karunk is nagyra értékeli.

Azt hiszem, egyetért velem egyetemünk (karunk) közvéleménye, mint ahogy a dékán utólag egyetértett velem, hogy Fellbach város és a testvérvárosok zártkörű ünnepélyes tanácskozásán Kiel főpolgármester kérdésére válaszolva nyilatkoztam, hogy karunk továbbra is óhajtja tiszteletbeli szenátorunkkal, Kiel úrral és rajta keresztül Fellbach városával a baráti kapcsolatot és együttműködést fenntartani.

Dr. Mess Béla
egyetemi tanár

Induló gyógyszerészképzés az Orvostudományi Karon

Ez év szeptemberében Budapest, Szeged és Debrecen után a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán (PTE ÁOK) is megkezdődött a gyógyszerészképzés, miután az Országos Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási Tudományos Tanács jóváhagyása alapján az oktatási miniszter 1999 decemberében aláírta a szakindítási engedélyt. A miniszteri határozat eredményeként a Pécsi Tudományegyetem a Dunántúlon egyedüli felsőoktatási intézményként ad lehetőséget arra, hogy a régióban diplomát szerezzenek a leendő gyógyszerészek.

Az ez év szeptemberében elindult gyógyszerészképzést több éves előkészítő munka előzte meg, melynek eredményeként a PTE ÁOK jogosultságot nyert az új szak indítására. Az előkészítő munka koordinálását dr. Szolcsányi János tanszékvezető egyetemi tanár, a PTE ÁOK Gyógyszerész Szak vezetője végezte. A képzés az akkreditációs kérelemben részletesen kidolgozott tematika szerint folyik, melyben a képzés interdiszciplináris jellegéből adódóan részt vesz a PTE Természettudományi és Közgazdasági Karának több tanszéke is. Így a gyógyszerészképzés szakmai igényeinek kielégítése egyidejűleg elősegítette a PTE három kara közötti szorosabb együttműködés megindulását is.

Az ez év január végén meghirdetett szakra összesen 137 pályázó adta be jelentkezését. A gyógyszerészhallgatók felvételi vizsgájának szabályozása mindenben meg egyezik az Orvostudományi Karra, illetve a Fogorvostudományi Szakra jelentkezők felvételi vizsgáinak szabályozásával. Így a pályázók biológia, valamint kémia vagy fizika tantárgyakból tettek írásbeli és szóbeli felvételi vizsgát. A májusban és júniusban lezajlott felvételi vizsgák eredményeként szeptemberben 37 gyógyszerészhallgató kezdte meg tanulmányait a PTE Általános Orvostudományi Karán.

A gyógyszerészképzés időtartama 10 félév. A teljes kurikulum 4816 óra, amely teljes mértékben konform a fent említett három másik gyógyszerészképző hely tantervi programjával. Az orvos- és fogorvosképzéshez hasonlóan, egy szemeszter 14 hét, a félévek hat hetes vizsgaidőszakkal zárulnak. A II., III. és IV. év utáni nyári szünetben 4 hetes szakmai gyakorlat zajlik közforgalmú vagy intézeti gyógyszerértárban, a 10. szemeszterben a gyógyszerészjelölt 14 hetes szakmai gyakorlaton vesz részt. A hallgatók a 7. szemeszter elején szakdolgozati témát

választanak. Az elkészített szakdolgozatot a jelölt a 10. szemeszter során nyilvános vitán veti meg. A diplomát a PTE Általános Orvostudományi Kara adja.

A szeptemberben indult képzés első szemeszterében a gyógyszerészhallgatók *Molekuláris sejtbiológia*, *Biofizika*, *Biomatematika és számítástechnika*, valamint *Filozófiai antropológia* tantárgyainak oktatását a PTE ÁOK intézeteinek (így az Orvosi Biológia Intézet, a Biofizika Intézet, a Központi Kutató Laboratórium, valamint a Magatartástudományi Intézet) oktatói végzik. Az *Általános és szerves kémia* tantárgy oktatása a PTE TTK Szerves Kémia és Technológia Tanszék oktatóinak részvételével folyik. Ugyancsak a PTE ÁOK intézeteinek oktatói végzik a gyógyszerészhallgatók *Latin nyelv és gyógyszerészeti terminológia* és az *Angol-gyógyszerészeti szaknyelv* oktatását (Egészségügyi és Nyelvi Kommunikációs Intézet), valamint a heti kétszer kétórás szabadidőben az egészséges életmódhoz, az aktív pihenéshez nélkülözhetetlen sportprogramok, sportolási lehetőségek biztosítását (Mozgástani Intézet). A hallgatók az első szemeszter végén öt kollokviumi vizsgát tesznek (Általános és szerves kémia, Molekuláris sejtbiológia, Biofizika, Biomatematika és számítástechnika, és Filozófiai antropológia). A második szemeszterben az említett tantárgyak oktatásán túl a PTE ÁOK további két intézetének részvételével történik a *Kvalitatív analitikai kémia* (Orvosi Kémiai Intézet), valamint a *Gyógyszerészeti alapismeretek* (Egyetemi Gyógyszertár) tantárgyak oktatása.

Az elsőéves oktatás megindulása mellett

folyamatban van a második éves oktatás előkészítése, valamint a harmadik, negyedik és ötödik évben oktatandó, a gyógyszerészképzést jelentő szaktantárgyak (Gyógyszerkeletológia, Gyógyszerészi kémia, Gyógynövény és drogismeret, Gyógyszerhatástan és Gyógyszerügyi szervezőtan) intézményi és személyi feltételeinek kialakítása. Ez utóbbiak, a Gyógyszerhatástan tantárgy kivételével, a pécsi egyetemen új, ezideig nem oktatott tantárgyak. A tantárgyak oktatásához új intézetek kialakítására, a szakképzéshez elengedhetetlenül szükséges gyógyszerész szakemberek (szakgyógyszerészek, tudományos minősítéssel bíró gyógyszerészek) alkalmazására, valamint a tantárgyak oktatásához szükséges jegyzetek megírására van szükség. Mindezek a közeljövő gyógyszerészképzéssel kapcsolatos legfontosabb teendői.

Az induló szak eddigi tapasztalatai pozitívak. Az oktatásban résztvevő intézetek/tanszékek minden racionális segítséget megkaptak a PTE ÁOK vezetőségétől az oktatás megindításához szükséges feltételek biztosítására. Így az elsőéves oktatás tárgyi és személyi feltételei minden szempontból összehasonlíthatók a társegyetemeken folyó gyógyszerészképzés feltételeivel. Az új szakkal kapcsolatos feladatok részben szélesítik a résztvevő intézetek oktatási profilját, részben egy új megközelítést adnak az oktatott tananyag gyakorlatban történő alkalmazásának. Ugyanakkor, új területeken szerzett tudással a gyógyszerészhallgatók tovább szélesítik az Orvostudományi Kar hallgatói közösségének tudományos ismereteit.

Dr. Perjési Pál

a gyógyszerészképzés I. évfolyama oktatásának koordinálásával megbízott oktató

„LEGJOBB INTÉZET” ÉS „LEGJOBB KLINIKA”

Dr. Fischer Emil dékán ünnepélyes keretek között fogadta a végzős hallgatók szavazatai alapján legjobb intézet és legjobb klinika címet elért egységek vezetőit, illetve azok képviselőit. Mint múlt havi számunkban megírtuk, a legjobb intézet címet a Biológiai Intézet, a Patológiai Intézet és a Humán Anatómiai Intézet nyerte el, míg a legjobb klinikának a II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, a Gyermekklinika és az Ortopédiai Klinika bizonyult.

A képen balról jobbra: dr. Pajor László, dr. Sétáló György, dr. Fischer Emil, dr. Bellyei Árpád, dr. Fekete Miklós, dr. Szeberényi József. A képről hiányzik dr. Nagy Judit professzor asszony (II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum).

Hatszáz éve született Gutenberg, a könyvnyomtatás feltalálója, és alig néhány évtizeddel később (1472) Hess András Budán nyomdát alapított. Azért emlékeztetek e szerintem az emberi kultúra egészét meghatározó legjelentősebb felfedezésre, mert bizonyos szakmai körök ma a tudomány bizonyos nyomtatott kiadványainak az Orvostudományon nem tulajdonítanak jelentőséget.

Gutenberghez hasonlóan a tudományos folyóiratokat is temethetjük. Mire gondolok? A néhai POTE folyóirat-politikájára.

Az előzmény. Midőn 1968-ban felkérést kaptam a Központi Laboratórium vezetésére, Tigyi tudományos rektorhelyettes úrnak előbb személyi, műszer-eszköz, kutatási pénz és többek között még folyóirat kéréseimet is vázoltam. Előterjesztéssel egyetértett és a későbbiekben valamennyi teljesült. Így került megrendelésre a laboratóriumi szakma két legrangosabb nemzetközi folyóirata: a *Clinical Chemistry* és a *Clinica Chimica Acta*, a nyugat- és keletnémet, és a

szovjet laboratóriumi társaság lapja, részben központi könyvtári, részben laboratóriumi elhelyezéssel. Már az is nehezen volt elfogadható, hogy 1995-től megszüntették a korábbi nyugatnémet lapból kialakult Europ. J. *Clin. Chem. Biochem.* lap előfizetését. De megmarad a két vezető folyóirat, így tudomásul vettük a takarékosági szempontot. Az olvasó számára a meglepő azonban az volt, hogy 1999-től takarékoságra hivatkozva mind a *Clin. Chem.*, mind a *Clin. Chim. Acta* előfizetését megszüntették. Ismeretem szerint az alapvető szakfolyóiratoknak ilyen radikális redukciójára sem a Kémiai, sem a Biokémiai Intézetben nem került sor. Az intézetigazgató, *Kellermayer Miklós* professzor írásbeli fellebbezése eredménytelen volt. Úgy gondolom, ez az a pont, amikor meg kell állni és elgondolkozni, nem volt-e felesleges Gutenberg találmánya, hisz a tu-

domány egy szerény szelete Pécssett abból nem profitál, eltemették.

Az elmúlt 40 év tudománypolitikájának biztos vannak vitatható pontjai. Azonban a könyv és folyóirat beszerzést nálunk mindig támogatták. Ha már nem utazhatott mindenki tetszés szerint nyugatra, a szakmai tudományos kapcsolatot e köldökszínőron keresztül tarthattuk – nem is eredménytelenül. Nem követte kormányunk a ceausescui megközelítést, ahol egyes folyóiratok csak Bukarestbe jártak és betekinteni csak engedéllyel lehetett. A pécsi orvoskar vonzáskörzetébe tartozó kollégák most külön engedély nélkül, de elmehetnek a szegedi, a debreceni, a budapesti egyetemre, *horribile dictu* a szombathelyi kórházba, ha a szakma legújabb eredményeivel szeretnének megismerkedni. Ott ugyanis volt pénz és fel sem merült, hogy szakiskola szintjére züllesszenek egy

Finn vendégek a Kórélettani Intézetben

Dr. Herman Adlercreutz professzor, a Helsinki Egyetem Klinikai Kémiai Intézetének alapítója néhány napot töltött Pécssett intézetünk vendégeként és szeptember 25-én „The role of lignans in human health” címmel előadást tartott az Általános Orvostudományi Kar érdeklődő munkatársai részére. Adlercreutz professzor a phyto-ösztrogének kutatásának egyik legnevesebb művelője. A finnországi intézet és a Kórélettani Intézet által végzett közös kutatás részeként egy munkatársával együtt tartózkodott Pécssett, korábban pedig intézetünk két munkatársa töltött a 1-3 hónapot Helsinkiben egy Finn-Magyar Tudományos együttműködés (CIMO-OMFB) keretében.

Dr. Szelényi Zoltán
egyetemi tanár

ravatalánál

minősítettekkel nem szerénykedő intézetet, ezzel egy egyetemet. Vagy talán ez volt épp a baj? Az összehasonlításban nagyon előre szaladt? Hallok a választ egyesek részéről: ma már az elektronikus kapcsolatrendszer (Internet) lehetővé teszi valamennyi folyóirat megtekintését. Azonban sokan még a hétvégeken otthon, a vonaton is szakfolyóiratot olvasnak az elfoglalt napilapok helyett. Elmélyedni nehéz a helyhez kötött képernyő előtt, nem szólva, hogy fárasztó a szemnek is.

Az elmúlt évek során kiderült, hogy az egyre erőteljesebben mechanizált oktatás, vizsgáztatás eredményeként sok diák nem tud egy épkezláb mondatot megfogalmazni, értelmes választ adni, mert vonalkázásra-válogatásra nevelték. Félt, hogy nem tanulják meg, mint kell egy cikket kritikusan olvasni, majd megírni. Ezek után nem meglepő, ami valójában számomra elképzelhetetlen volt

eddig, hogy a PhD képzés a mi szakterületünkön szakmai folyóiratok nélkül történjen. Ez ugyanis nem takarékoság, ez a legnagyobb pazarlás, ami szerintem büntetendő. Ilyen tudományos infrastruktúrával akarják felelős vezetők a jövő tudós társadalmát felnevelni? E döntésről is érdemes volna pl. a tanévnyitón beszámolni, nemcsak csillogni. Attól tartok, akik ilyen döntést hoztak, soha nem folytattak önálló, eredeti tudományos munkát, kutatást, különben épp úgy harcoltak volna a döntés ellen, mint tette a másik három egyetem. Bizonyára lehetőség lett volna, nem feltétlenül a tudomány homlokterében álló egyetemi beruházásokat elnapolni (volna példám), és ezzel a folyóirat rendelést biztosítani. Szomorú, ha egy magát orvosTUDOMÁNYI-nak nevezett egyetem vagy kar épp a tudományról csak beszél, de azt nem támogatja. A Klinikai Kémiai Intézet tudományos folyóiratainak megszüntetése erre utal. Hiába élt Gutenberg?

Jobst Kázmér dr.
Klinikai Kémiai Intézet

Villánykövesd

Új lehetőség a B vírushepatitis kezelésére

Konferencia a lamivudinról

A GlaxoWellcome Kft a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Hepatológiai Szekciójának szakmai támogatásával 2000. szeptember 15-én Budapesten a Duna-parti Art Hotelben tudományos ülést rendezett a hepatitis B vírus (HBV) okozta májbetegség terápiájáról.

A nagy számú belgyógyász, gasztroenterológus, infektológus és csaláorvos részvételével tartott és érdeklődéssel kísért programot *Gesztes Tamás*, a GlaxoWellcome ügyvezető igazgatója nyitotta meg, majd *Szalay Ferenc* professzor, a Semmelweis Egyetem I. Belklinikájának egyetemi tanára moderálta a szimpóziumot. Bevezetőjében kiemelte a vírushepatitisz népegészségügyi jelentőségét, e téren a prevenció és a kezelés eddigi lehetőségeit. A hepatitis B terápiájában napjainkban előrelépést jelenthet az új antivirális szer, a Zeffix (lamivudin) magyarországi bevezetése.

Elsőként *dr. Telegdy László* osztályvezető főorvos (Fővárosi Szt. László Kórház) a vírushepatitisz epidemiológiájáról szolt.

A hepatitis A vírus (HAV) okozta járványos májgyulladás (hepatitis epidemica, A

hepatitis) feco-oralis úton terjed. Hazánkban az A hepatitis diagnózissal bejelentett esetek száma évente ezer (ez a szám 1970-ben 8000 felett, 1980-ban 4000 és 1990-ben 2000 körül volt). Egyre nő a fiatal korban hepatitis epidemicán át nem esettek száma, így a megbetegedettek inkább a felnőtt korosztályból kerülnek ki, amikor pedig sokszor súlyosabb a kórlefolyás. Az A hepatitis nem válik krónikussá. A fiatal populáció ritkább átfertőződése következtében a normál humán gammaglobulin védő hatása az utóbbi években egyre inkább csökken, ezért is fontos a veszélyeztetett populáció (alkoholisták, krónikus vírushepatitiszesek) aktív immunizálása HAV-vakcinával, ami életre szóló védettséget nyújt.

A hepatitis B vírus (HBV) fertőzés vérrel, vérkészítményekkel, testnedvekkel, szexuális úton és anyáról újszülöttre is terjed. Az akut B hepatitis előfordulása hazánkban a bejelentések alapján évi 200, becslések szerint azonban valójában 600 körüli lehet. (Az akut B hepatitis sokszor teljesen tünetmentes, csak mintegy 15 %ban jár sárgasággal.) A HBV fertőzés

újszülöttkorban való acquirálás esetén 90 %-os gyakorisággal vezet krónikus HBV infekcióhoz, ugyanez felnőttkorban csak 5-7 %-ban fordul elő.

A HBV infekció terjesztői a HBsAg hordozók, a HBV pozitív anyák, a krónikus B hepatitiszes/cirrózisos betegek, az i. v. kábítószeresek, a vérrel kontaminált eszközök. Ma Magyarországon 0,5-1,0 %-ra becsülhető a HBV hordozók aránya.

A hepatitis C vírus (HCV) a másik, elsősorban vérrel (illetve csak ritkán szexuális úton is) terjedő vírus, amely a sokszor (80 %-ban) tünetmentes fertőzést követően az esetek 60-80 %-ában krónikus májbetegséget eredményez. Az idült C hepatitiszes betegek 20 %-ában két évtized után májcirrózis, 5 %-ban májrák kialakulásával lehet számolni. A hazai népesség 1,3 %-a HCV fertőzött. Évente – bár a bejelentett akut C hepatitis esetek száma 200 körüli – ezerre becsülhető az új HCV fertőzések száma. Korábban a transzfundáltak és hemophiliások, ma az i. v. kábítószer élvezők a HCV infekció veszélyeztetettjei.

Nemesánszky Elemér professzor (Bu-

dai Irgalmasrendi Kórház) a hepatitis B szindróma jellemzőiről és felismerésének lehetőségeiről, a kezelésre szoruló betegek kiválasztásának szempontjairól tartott előadást. Áttekintette a HBV diagnosztika és terápia fejlődésének mérföldköveit, a kórokozó 1965-ös felfedezésétől (Blumberg, „Australia antigen”) a molekuláris biológiai technikákon és az interferonon át a szájon át adható antivirális szerek, köztük a lamivudin megjelenéséig. A hepatitis diagnosztika kérdéseit illetően rámutatott az elkülönítő kórimzés problémáira, amelyek a specifikus tünetek hiányából, a szokszor összetett etiológiából (alkohol + vírus + gyógyszer), vagy a leletek értelmezésének nehézségeiből adódnak. A gondos kórelőzmény fontosságának hangsúlyozása mellett szólt a diagnosztikában a fizikális eltérések, a rutin laboratóriumi biokémiai, virológiai és műszeres vizsgálatok, valamint a májbiopszia szerepéről. Röviden összefoglalta az antivirális kezelés indikációját és a B hepatitises betegek gondozásának módszertanát.

Pár Alajos professzor (Pécsi Tudományegyetem I. Belgyógyászati Klinika) előadásában a krónikus B hepatitis történetét és mai gyakorlatát, valamint az új kezelésmóddal, a lamivudinnal eddig szerzett nemzetközi tapasztalatokat foglalta össze.

A krónikus B hepatitis gyógyítására a 80-as évek elejétől az interferon (IFN) lett világszerte elfogadott terápiás lehetőség. Az IFN antivirális, immunmoduláns és antiproliferatív hatású természetes glycoprotein, amelyet különböző sejtek termelnek, a vírusokra bekövetkező immunválasz legkorábbi szakában.

Az IFN egyrészt fokozza a vírus-fertőzött hepatociták felszínén az antigén prezentálásban fontos MHC I. expressziót és ezáltal a CD8 + T-sejtes immunválaszt, másrészt kötődve a célsejtek IFN-receptorához intracelluláris enzimek (2'-5'-oligoadenylat synthetase, protein kinase) aktivációja révén gátló hatást fejt ki a vírus-replikációra és a célsejtek „antivirális állapotát” eredményezi.

Az IFN kezelés HBV infekcióban, a HBeAg eltűnését, az anti-HBe megjelenését, ún. szerokonverziót vált ki, a HBV-DNS clearance-ét, az NK-sejtek és a T-sejtek aktivációja révén a HBV-fertőzött májsejtek lízisét, és végeredményben a HBV eliminálását okozza.

Az IFN-ra rossz válaszkészség várható, ha 3 éves kor alatt történt a HBV fertőzés, ha a beteg immunszupprimált, HIV-pozitív, elhízott, alkoholista, illetve ha nem jelentősen emelkedett a szérum GP, de ma-

gas a HCV-DNS szint. A 90-es évek közepétől – különösen a mediterrán régióban – a HBV fertőzésekben az ún. HBeAg-negatív (pre-core) mutáns B vírus dominanciája észlelhető, ami egy IFN-ra kevésbé érzékeny HBV variáns képvisel.

Hazánkban két rekombináns IFN készítmény, az INTRON-A (IFN-alfa2b) (Schering-Plough) és a ROFERON-A (IFN-alfa2a) (Roche), valamint a magyar előállítású természetes humán leukocytá-IFN, az EGIFERON (EGIS) van forgalomban.

Az IFN terápia indikációja a legalább hat hónapja fennálló, a normális felső határ kétszeresét meghaladó GPT érték, a szérum HBeAg/vagy HBV-DNS pozitivitás. Az IFN dózisa naponta 5 ME vagy hetente 3x10 ME s. c., 4-6 hónapon át. A metaanalízisek szerint a fenti kezelésmód a betegek 37 %-ában eredményezi a HBV eliminációját, 33 %-ban HBeAg negatívvá válását (szerokonverzió) és 7.8 %-ban a HBsAg eltűnését. A hazai terápiás tapasztalatok is ennek megfelelőek.

Az IFN kezelés kontraindikációi krónikus B hepatitisben a májcirrózis, légzési keringési- és vese-elégtelenség, nem kezelt hipertónia, pszichiátriai rendellenességek (depresszó), alkoholizmus, autoimmun betegség, citopénia (fvs < 3000, trombocita < 100.000, anémia), diabétesz, terhesség, lactatio.

Az IFN mellékhatásai közül jól ismert a „flu-like” tünetcsoport (láz, myalgia, arthralgia, fejfájás), ez kezdetben velejárhozza a kezelésnek. Alvászavarok, hajhullás, pszichiátriai eltérések, schizophrenia-szerű tünetek, depresszió, suicidium, csontvelő szuppresszió, autoimmun betegség aktiválódása lehet az IFN terápia komplikációja!

Krónikus B hepatitis kezelésére már az IFN előtt is, majd az IFN korlátozott hatékonysága miatt későbbiekben is számos egyéb kezelési mód vizsgálatára is sor került az utóbbi évtizedekben.

Az immunmodulánsok közül a celluláris immunválaszt fokozó thymosin, valamint az interleukin-2 (IL-2) jött szóba. A HBsAg elleni humoralis immunválasz fokozására terápiás céllal adott standard HBsAg vakcina hatását is leírták, mások a HBV core protein epitópjait tartalmazó vakcinával próbálták fokozni a citotoxikus T sejt-választ. Javasolták a HBsAg vakcina immunológiai potenciáját növelni a pre-S antigénnek az inkorporációjával is.

Ugyancsak már két évtizede folytak intenzív klinikai vizsgálatok krónikus B hepatitisben nucleosid analóg antivirális gyógyszerek alkalmazásával. Az adenin

arabinosid volt az egyik legelső antivirális szer, amelyről igazolták, hogy gátolja a HBV replikációt. Használata azonban neurotoxicitása miatt nem terjedt el. Bár az acyclovir, deoxiacyclovir kevésbé toxikus mint az adenin arabinosid, nem vált be HBV fertőzésben, akárcsak az újabb dideoxy-inosin, vagy az azidodeoxy-fimidin sem. A fialuridin súlyos mitochondriumkárosodást, fatális májelégtelenséget okozott. A gancyclovir nem toxikus, de csekély a biohasznosulása (bioavailability).

A famcyclovir – guanosin analóg – effektív HBV elleni ágensnek bizonyult állatmodellben és a klinikai eredmények is biztatóak voltak. Jól tolerálható, de a hatása sokszor csak átmeneti.

Lamivudin. Ma egyre inkább általános vélemény, hogy a HBV infekció kezelésében az orálisan adható nukleozid analóg lamivudin fordulópontot jelent. Ezt az antivirális szert kb. egy évtizede a HIV-ben kezdték alkalmazni, majd a HBV terápiájára is megfelelőnek mutatkozott. Kémiai-lag dideoxypyrimidin, a ribóz-lánc 3. szénatomját két atom helyettesíti (deoxythiacytidin), ennek trifoszfát metabolitja az aktív antivirális ágens. A perifériás vér mononukleáris sejtjeiben (PBMN) többlépcsős enzimatis folyamat során keletkezik a hatékony lamivudin trifoszfát.

A lamivudin per os adva gyorsan felszívódik, 1,5 órán belül eléri a maximális szérumkoncentrációt. 36 %-a kötődik plazmafehérjékhez, a szövetekbe jól penetrál. Kb. 80 %-os a biohasznosíthatósága. HBV infekcióban napi 1 x 100 mg p. o. maximális hatású. Rövid időtartamú (1-2 hónapos) kezelés után a lamivudin elhagyása után a HBV infekció relapsusa következhet be, minimálisan 1 éves kezelés szükséges.

A lamivudin az emlős DNS polimerázra nem hat, nem inkorporálódik az emlős mitochondriális DNS-be, így nem okoz hematológiai, hepatológiai, neurológiai toxicitást, neuropátiát. Hatása egyrészt direkt antivirális: szupprimálja a HBV replikációt, gátolja a reverz-transcriptase enzimet, beépülve a DNS láncba leállítja annak növekedését, másrészt, a HBV szint csökkentése révén elősegíti a T-sejtes immunválaszt. Hatására eltűnik a szérumból a HBV-DNS, HBeAg és normalizálódik a GPT, a májszövetben csökken a necro-inflammatio, mérséklődik a fibrózis-progresszió.

Az antivirális effektus a kezelés időtartamától függ: az egy éves terápia 17 %-ban, a két éves 27 %-ban, a 3 éves kezelés 40 %-ban eredményes virológiai remiszió.

szíót. Hisztológiai javulást az esetek kb. felében regisztráltak.

Mellékhatásai nem jelentősek (fáradtság, étvágytalanság, légúti infekció, fejfájás, hasi dyscomfort, pancreatitis, peripherias neuropathia előfordulását írták le, általában az esetek 33 %-ában). Gyermekekben (12 év alatt) a lamivudin nagyobb clearance-e, kisebb abszolút biohasznosíthatósága miatt nagyobb dózis alkalmazása szükséges.

Probléma a mutáns HBV törzsek kialakulása a lamivudin terápia alatt. A mutációk a vírus DNS-polymerase génjében, az YMDD locusnak megfelelően következnek be. Ezek gyakorisága 2 év után eléri a 39 %-ot, három év terápia után pedig a 49 %-ot. A mutánsok kialakulásával csökken a lamivudin hatékonysága és a májbetegség fellángolása, dekompenzálódása is bekövetkezhet. A lamivudin elhagyására a mutánsok eltűnhetnek.

Multicentrikus, placebo-kontrollált terápiás programban az egy éves lamivudin kezelést követően nemcsak a szerokonverziót, hanem a hisztológiai változásokat is vizsgálták. A placebo csoportban 25 %-os, a lamivudin kezeltékben 56 %-os volt a definitív hisztológiai javulás aránya. Azt is megállapították, hogy a lamivudinnal kapcsolatos YMDD HBV variáns kialakulása nem befolyásolta a hisztológiai javulást. Egy másik placebo-kontrollos vizsgálatban az egy éves lamivudin terápia 52 %-ban eredményezett hisztológiai javulást, 44 %-ban a HBV-DNS negatívvá válását, 41 %-ban a GPT normalizálódását. YMDD mutáció 32 %-ban jelentkezett (Dienstag, 1999).

A HBeAg negatív (pre-core mutáns) krónikus B hepatitisben az egy éves lamivudin kezelés 63 %-ban vezetett a HBV-DNS eltűnéséhez, 60 %-ban hisztológiai javuláshoz, YMDD variáns 27 %-ban

alakult ki (Tassapoulos, 1999).

Az USA-ban és Kanadában 52 májtranszplantáción átesett HBV-pozitív májbetegét kezeltek egy évig lamivudinnal. A betegek 60 %-a lett HBV-DNS negatív, a HBeAg-pozitívak 31 %-a vált Hbe-negatívvá, 71 %-ban normalizálódott az ALT (GPT) és a hisztológiai kontroll is szignifikáns javulást igazolt.

Több kontrollált vizsgálat azt mutatta, hogy a lamivudin + IFN kombináció nem előnyösebb, mint az egyedül adott IFN. Ugyanakkor a jövőben a lamivudin más antivirális szerekkel való kombinációja lehet ígéretes. Az adefovir jelentősen szupprimálni képes a HBV replikációt még YMDD mutáns törzsekben is, ezért lamivudinnal való együttadása további haladást hozhat a terápiában.

Összefoglalva, az eddigi több mint ezer krónikus B hepatitises beteg kezelésének eredményei alapján a lamivudin krónikus B hepatitisben csökkenti a HBV-DNS szintet a transaminase értékek normalizálódásával együtt és mérsékli a hisztológiai aktivitást. Előnye, hogy HBV cirrózisban is adható és a Hbe-negatív variáns esetében is hat. A hatás tartós, azonban a szert hosszan kell adni, amíg a szerokonverzió be nem következik, de általában nem tovább mint két évig. Lamivudin indikált IFN-ra nem reagáló HBeAg-pozitív B hepatitisben, továbbá olyan betegek kezelésére, akik nem tolerálják az IFN-t, a magas HBV-DNS szérumszinttel járó, gyorsan progrediáló kórformákban és HBeAg-negatív mutáns fertőzésekben.

A végstádiumú májbetegség és a májtranszplantáció szempontjából rendkívül fontos, hogy a lamivudin HBV cirrózisban is adható. A transzplantációra váró betegekben a vírusreplikáció szuppressziója kedvező

lehet a máj funkcionális állapotára és csökkentheti a májátültetés utáni reinfekció kockázatát. HBV cirrózisos betegekben 80-100 % a transzplantációt követően a reinfekció aránya, ha csak nem kap a beteg tartósan nagy dózisú specifikus hepatitis B immunoglobulint (HBIG). Az utóbbival az említett komplikáció nagyrészt kivédhető lenne, azonban a HBIG kezelés extrém magas költsége miatt ez a gyakorlatban nem finanszírozható. A HBV-cirrózisos beteg transzplantáció előtti lamivudin kezelésével és a műtét alatt (az anhepatikus fázisban) adott HBIG, majd a korai szakban rövid ideig folytatott HBIG + lamivudin kombináció végül a tartósan (HBIG nélkül) alkalmazott lamivudin révén a reinfekció 20 % alá csökkenthetne. Ezáltal realitássá válhatna a HBV betegek májtranszplantációja is, ami jelenleg még nem lehetséges.

Dr. Udvarhelyi Agnes GlawoWellcome-MEDICOM igazgató végül beszámolt arról, hogy a lamivudin Zeffix néven Magyarországon is forgalomba került. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár egyedi engedélyezés alapján 100 %-os támogatással lehetővé teszi indokolt esetben krónikus B hepatitises betegek számára a Zeffix (lamivudin) kezelés bevezetését. Ezzel valóban új fejezet kezdődik a krónikus B hepatitis eredményesebb gyógyításának történetében.

Az előadásokat követően a tudományos ülés résztvevőinek hozzászólásai és a záró diskuszió jól szolgálta a krónikus B hepatitis terápiájával kapcsolatos még nyitott kérdések többségének tisztázását.

Dr. Pár Alajos
egyetemi tanár

II. Intézeti továbbképzés a PTE-ÁOK Családorvostani Intézetében

Ez év szeptemberétől indul a családorvostan kötelező oktatása a pécsi egyetemen. Szakmánkkal három egymásra épülő szinten – az I., III. és VI. évben – ismerkednek meg a hallgatók. Évek óta folyik a kurrikulum előkészítése, melybe számos új, korszerű oktatási formát építettünk be. Szeretnénk, ha a családorvoslás tudományát erre felkészült, képzett oktatók adnák át az orvostanhallgatóknak.

Ennek a felkészülésnek a részeként 2000. augusztus 24-28. között intézetünk 11 oktatója

és mentora speciális továbbképzésen vett részt a Pécshez közeli Bánusz-tanyán.

Célkitűzéseink a következők voltak:

- Mentoraink oktatási tevékenységének fejlesztése;
- Az interjúkészítés nehézségeinek megismerése;
- Orvosi készségek oktatásának módszertana;
- Kommunikációs készségek gyakorlása;
- Az orvosi munka során átélte attitűdök értékelése;

■ Önismereti, személyiségjegyek mélyítése.

Az előzményekhez tartozik, hogy intézetünk néhány oktatója már 1997-ben részt vett egy, a fenti célkitűzéseket követő – a PHARE Program keretében szervezett – újszerű oktatási elveket bemutató kurzuson. Erre a programra építve szerveztük meg jelenlegi programunkat. A nemzetközi alapelveket megjelenítő továbbképzés két nagyszerűen felkészült, angliai és más nemzetközi kurzusokon képzett, szakmailag nagyra becsült kolléga – *dr. Kozma Anna*, a SZOTE mentora és *dr. Szabó János*, a SOTE mentora – vezetésével zajlott. Nagy segítségünkre volt még *dr. Percs Erika* zalaegerszegi mentor-trainerünk is. Lelkes facilitátoraink irányításával kiscsoportos foglalkozások keretében, interaktív módon zajlott a módszer-

tani ismeretek gyakorlása a Pendleton-szabályok (pozitív értékelés és megerősítés) betartásával.

A négy nap számos új felfedezést, tapasztalatot és ismeretet adott valamennyiünknek. Új szerepbe kerültünk, hiszen az egymásra figyelés, a kölcsönös támogatás, a folyamatos pozitív értékelés és megerősítés, az elkötelezettség egymás iránt igazi csoporttá kovácsolt bennünket. Ez a folyamat tudatosan zajlott. A képzés első napján facilitátoraink segítségével megtanultuk a csoportdinamika mechanizmusát, megalkottuk a csoportszabályokat, melyek világos és pontos iránymutatást adtak a csoport működéséhez.

Ezek után megismerkedtünk az oktatási teóriákkal, stílusokkal, módszerekkel. Értékes és jól használható ismeretet jelent a tanuló típusának meghatározása, ami után konkrét iránymutatást kaptunk arról, hogyan kezeljük a különböző típusú tanulókat, továbbá hogyan és milyen módszerekkel tanulnak legeredményesebben az egyes típusok.

A program kulcsfontosságú része volt a csoportmunka értékelésének elsajátítása a Pendleton szabályok szerint. Azt hiszem, valamennyien egyetértettünk abban, hogy a pozitív megerősítésen alapuló értékelés hihetetlen energiákat szabadít fel, és nem csak az oktatásban, de mindennapi életünkben is alkalmazni kell.

Továbbképzésünk második napján a kommunikáció volt terítéken. Valamennyiünknek sok hasznos információt adott a kommunikációs elemek és technikák ismeretének elsajátítása. Megtanultuk elemezni az orvos-beteg konzultációkat mind az orvos, mind a beteg szempontjából. A program talán legizgalmasabb kihívása volt, hogy általunk játszott és facilitált szerepjátékok segítségével átéltettük a konzultációk során jelentkező konfliktushelyzeteket, de a Pendleton szerinti pozitív értékelés és a csoportszabályok betartása mindig hozzásegített, hogy szakmailag és emberileg is gazdagodva lépünk ki a szerepből. Értékes ismeretet jelent a csoporton belüli konfliktus kezelésének elsajátítása is.

A program harmadik napján a csoportdinamika fejlődésével és az eddig elsajátított ismeretek elmélyítésével foglalkoztunk. A csoport kreativitását próbára tevő feladatokat kaptunk a családorvostan oktatásával kapcsolatban. Az egyik legértékesebb felismerés volt számunkra, hogy a csoportmunka megsokszorozza az egyén erejét az egyes feladatok, kihívások megoldásában. Facilitátoraink mindvégig nagy hangsúlyt fektettek az értékelés módszertanának elsajátítására is, napi programunk elmaradhatatlan része volt az értékelő feed-back kitöltése.

A program záró napján az előadói készségek fejlesztése volt a cél. Számos hasznos útmutatást kaptunk arról, hogy milyen a jó előadó és a jó előadás.

A Mecsek egyik legszebb völgyében elhelyezkedő panzió ideális helyszínt teremtett továbbképzésünkhöz. A program végig nagyon vidám hangulatban zajlott. A különböző feladatok és kihívások megoldása fe-

lett érzett katarzis és a sok-sok vidám perc, nevetés valamennyiünket lelkesedéssel és rengeteg energiával töltött fel. Bízunk benne, hogy új ismereteink nagymértékben hozzájárulnak oktatói munkánk jobbításához, a családorvostan című tantárgy új módszerekkel történő eredményes bevezetéséhez.

Dr. Heim Szilvia

családorvos gyakornok, intézeti orvos

November elseje

November elsején meglátogatjuk azokat a rokonainkat, barátainkat, akikkel már csak egyféle módon érintkezhetünk. Virágokkal, gyertyákkal, újabban széllel dacoló mécsesekkel próbáljuk jóvátenni azt, hogy az év többi napján jóformán csak gondolatban jut rájuk idő. Igyekszünk kérdéseket nem úgy feltenni, hogy halottaink válaszolják meg helyettünk – gondolatban. Úgyis Nekik adunk igazat, saját magunk ellenében. Lépkedünk a temetők útjain, ösvényein, csodálkozunk, hogy ezen a napon mennyire más minden egy ilyen helyen. Akciófilmeket idéző lámpáinkkal világítjuk az utat magunk előtt, keresvén szeretteink nyughelyét. És amikor a kis fények kigyulladnak a halmokon, csodálkozva tapasztaljuk, hogy erős lámpáink fénye halvány és erőtlen néhány gyertya imbolygó lángocskája mellett... Ez az érzés aztán egészen a temető kapujáig kísér minket, amin túl a valós élet zajai csapnak meg újra – egy újabb évig.

Dr. Molnár Béla

Egyetemi Gyógyszertár

Dr. Bódis Lóránt

1938-2000.

megyei kardiológus szakfőorvos, osztályvezető főorvos

Nagy veszteség érte a Baranya Megyei Kórházat. A kórház dolgozói, vezetősége megrendülten tudatják, hogy hosszú, türelemmel viselt, súlyos betegségben 2000. augusztus 20-án dr. Bódis Lóránt osztályvezető főorvos, az orvostudomány kandidátusa, megyei kardiológus szakfőorvos elhalálozott. Pécsen szerezte orvosi diplomáját. Pályájának első időszaka a POTE I. sz. Belklinikájához kötődik, ahol több mint 20 éven keresztül tevékenykedett. 1984-ben védte meg kandidátusi disszertációját – kardiológiai tárgykörből. 1988-ban került a Baranya Megyei Kórházba, ahol megszervezte a megyében elsőként indított kardiológiai osztály munkáját, melyet haláláig vezetett. A gyógyító munka mellett jelentős klinikai tudományos tevékenységet is végzett, amit közel 100 közlemény és előadás fémjelez. Jelentős munkát végzett az orvostanhallgatók, szakorvosjelöltek elméleti és gyakorlati képzésében. A megye betegellátásában kifejtett több évtizedes, magas szintű munkáját a Megyei Önkormányzat a „Baranya Megyei Közgyűlés Elnökének Kítüntető Díja” elismeréssel honorálta.

Emlékét a Baranya Megyei Kórház dolgozói kegyelettel megőrzik.

Bíró Lajos – 1920-2000

Szeptember 29-én ért bennünket a tragikus hír, hogy Bíró Lajos, a mindannyiunk által nagyra becsült kolléga, életének 80. évében, rövid szenvedés után elhunyt.

Munkakapcsolata egyetemünkkel hosszú évtizedekre nyúlik vissza. Kezdetben még mint a VILLGÉP munkatársa, később, mint intézetünk műszaki ügyintézője tevékenykedett. Egész életét – családja mellett – a munkájának szentelte. Az örökké tenni vágyó, alkotó ember igazi példája volt. Nyugdíjasként is naponta bejárt az intézetbe. Délelőtt ott hasznosította nagy szakmai tudását, délután pedig otthoni műhelyében barkácsolgatott. Ő még annak a híres technikai szakembergárdának a tagja volt, akik a hatvanas, hetvenes és nyolcvanas években a bonyolult gazdasági és politikai helyzet ellenére nemzetközileg is elismert színvonalra segítettek a POTE elméleti kutatásait. A Biofizikai, az Élettani Intézet mellett a Mikrobiológiai Tanszék műhelye járt az élen ebben a nagyon fontos háttérmunkában, amely a színvonalas műszeres kutatás feltétele. Hosszú évtizedek alatt felhalmozódott széleskörű szakmai tudása, technikai intelligenciája segítette hozzá, hogy a legbonyolultabb szerkezeteket is biztos kézzel szedje szét, megértse működésüket,

diagnosztizálja a hibáikat és megtalálja javításukhoz a legjobb megoldást. Őszinte szakmai örömmel töltötte el mindig egy-egy ilyen siker. Munkásságának kiemelkedő része volt, hogy új készülékek, műszerek kifejlesztésében vett részt. A feltalálói ötleteket a technikai megvalósíthatóság talajára hozta gondos munkával készített, szépen kivitelezett műszaki rajzaival, esztergályozó- és marógépével. Ezek a műszerek – liofilezők, hűtőgépek, fotométerek – egyetemünk legkülönbözőbb intézeteiben ma is működnek, sokszor a mai tulajdonosaik nem is tudják, hogy kinek a keze munkája hozta létre azokat. Mindig megfontoltan ígért és ígéreteit mindig maradéktalanul teljesítette, egy kivétellel: utolsó nap délből még biztató mosollyal vállalt el egy munkát mondván: „Holnap reggel – mint mindig – itt leszek, Doktor Úr”.

Megvalósult ötleteivel, keze munkájának eredményeivel és fejletlen egyéniségével mindörökké itt marad közöttünk.

Gyászoló munkatársai

Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

In Memoriam Dr. Bohus Béla tanszékvezető egyetemi tanár

2000. szeptember 19-én, életének 65. esztendejében tragikus hirtelenséggel elhunyt Bohus Béla kollégánk, a Groningeni Egyetem (Hollandia)

neurobiológia és állatélettan professzora, tanszékvezető egyetemi tanára, korábbi dékánja, egyetemünk volt hallgatója és oktatója.

Budapesten született, de gimnáziumi tanulmányait Pécsen, a Nagy Lajos Gimnáziumban végezte. Érettségi után 1954-ben vették fel a Pécsi Orvostudományi Egyetemre. Már egyetemi hallgatóként bekapcsolódott a kutató és oktató munkába az egyetem Élettani Intézetében Lissák Kálmán és Endrőczy Elemér professzorok irányításával. Orvosi diplomáját 1960-ban kapta. Ezt követően az Élettani Intézetben gyakornok, majd a laboratóriumi szakvizsga letételét követően tanársegéd, adjunktus. A kutatómunkában igen nagy aktivitással, lelkesedéssel vett részt, elsősorban a hormonok idegrendszeri hatásaival, az adaptáció mechanizmusával foglalkozott. Az orvostudomány kandidátusa fokozatot 1969-ben szerezte meg. Kiválóan felkészült, a hallgatók által szeretett, nagyra becsült egyetemi oktató volt.

1965/66-ban ösztöndíjat kapott Hollandiába, az Utrechti Egyetem Rudolf Magnus Farmakológiai Intézetébe, ahová 1970-ben – ismételt tanulmányútja során – véglegesen távozott. Docensként, majd társprofesszorként David De Wied professzorral a hypophysis elülső- és hátsólebeny hormonok, majd az opioid peptidok hatásait tanulmányozta a viselkedés, a tanulás és a memória folyamataira. E munkái meghatározó jelentőségűek lettek

egy új tudományterület, auropeptid kutatás megalapozásában.

1982-ben megpályázta és elnyerte a Groningeni Egyetem Biológiai Fakultásán az Állatélettani Intézet tanszékvezető egyetemi tanári állását. Eredményes oktató, kutató és vezetői munkája elismeréseképpen 1990-92 között a kar dékánja volt.

Számos nemzetközi, holland és magyar tudományos társaság tagja, vezető tisztségviselője, köztük az International Society of Psychoneuroendocrinology elnöke volt. A szakterületével kapcsolatosan szinte valamennyi nemzetközi jelentőségű folyóirat szerkesztőbizottságának tagjává választotta.

Eredményekben gazdag szakmai pályafutása során mindig súlyt helyezett arra, hogy fiatal magyar kutatóknak ösztöndíjat, kutatási és publikálási lehetőséget nyújtson. Nemcsak laboratóriuma, de otthona is mindig nyitva állt a magyar kollégái előtt. Szorosan vett szakmai munkája mellett a nyugat-európai értelmiség egyik elismert vezető alakjává vált, aki a Hollandiai Mikes Kelemen Kör elnökeként a hazai, erdélyi és felvidéki magyarság, valamint a Nyugat-Európában élő magyar diaszpóra szellemi, kulturális kapcsolatát egyengette nemcsak napjainkban, hanem a rendszerváltás előtt is.

Ha ideje engedte, mindig szívesen tért vissza a POTE Élettani Intézetébe. Figyelemmel kísérte az intézetben folyó munkát, ismertette újabb eredményeit. Szívesen elevenítette fel a múlt emlékeit.

Felesége, gyermekei, unokái, közeli barátai körében Budapesten ünnepelte 40. házassági évfordulóját halála előtt egy héttel. Tele tervekkel, kongresszusi és vendégprofesszori meghívásokkal készült idén kezdődő nyugdíjas éveire. Halála napján egyetemi hallgatóinak megtartotta aktív egyetemi tanári periódusa utolsó tantermi óráját, majd az értelmetlen halál búcsú nélkül ragadta el körülölkől.

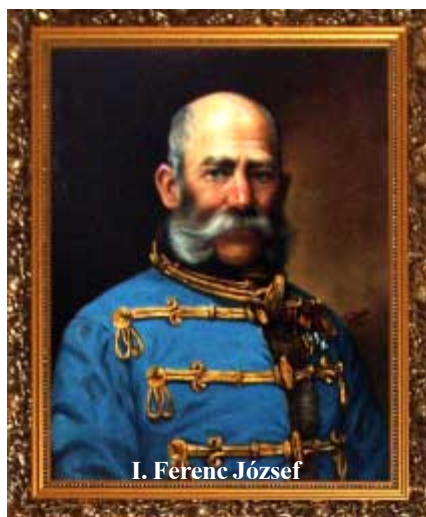
Isten veled Béla! Tanárként, kollégaként, barátként egyaránt szeretettel őrizzük meg emlékedet!

Az Élettani Intézet jelenlegi és volt munkatársai

Megnyílt az ország első egyetemtörténeti múzeuma

(folytatás)

Az alábbiakban termenként foglaljuk össze, írjuk le a múzeum anyagát, néhány általános elvet leszögezve. Nyolc szoba és egy kiállításra is alkalmas folyosó képezi a múzeum infrastruktúráját. Minden szoba egy-egy kart, illetve korszakot reprezentál.

I. Ferenc József

Minden kiállított tárgyat feliratoztunk. Ez és az a tény, hogy minden bemutató teremről olyan összefoglaló is készült, amely lehetővé teszi, hogy a látogató egyedül is megértse minden. Vezetésre akkor van szükség, ha az egyéni látogató ezt kívánja, illetve csoportos látogatás esetén.

A lépcsőházból – amelyben a múlt század utolsó harmadában készült, két istenséget ábrázoló falfestmény látható – a **Pozsony (1914-1919)** szobába lépünk. A szemben lévő falon van az alapító uralkodó, I. Ferenc József udvari festőtől származó, 1892-ben készült portréja. A fő falon van Kornis Gyula képe (Pap Domonkos festménye, 1936), aki egyetemünknek legfiatalabb professzora volt: nem volt még 29 éves, amikor az uralkodó, Ferenc József tanszékvezető egyetemi nyilvános rendkívüli tanárnak kinevezte a létrehozandó bölcsészkar filozófia tanszékére (21 hónappal később nyilvános rendes tanár lett, vagyis nem volt 31 éves; ugyancsak ekkor lett akadémikus). Ő lett az 1918-ban megalakult bölcsészkar első dékánja. Parlamenti képviselő és államtitkár. A parlament elnöke, majd a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Életének 73. évében rendkívüli nyomorban hunyt el. Éhen halt. Ebben a szobában látjuk Pozsony város térképét az egyetemi épüle-

tekkel, alatta néhány színes kép Pozsonyról és az egyetemi épületekről. Ferenc József festménye alatt két festményről készült fénykép: egyik a fiatal Ferenc Józsefet ábrázolja, a másik Székely Bertalan csodálatos Erzsébet királyné c. festményéről (a festmény méretei: 380x220 cm; a mackói múzeumban található) készült fénykép, hiszen az ő nevét viselte egyetemünk 1914 és 1947 közötti harmadik évszázadban. A legelső kép nem egyszerűen a „haza bölcsét” ábrázolja. Azért került ide, mert Deák halála után Pozsony város a Bach-korszakban megszüntetett felsőfokú intézményének sikeres visszaszerzése esetén róla akarta egyetemét elnevezni. Apponyi volt az egyetem első díszdoktora és a baráti társaság első elnöke, Jankovich pedig az egyetemet „létrehozó” kultuszminiszter. A többi festmény olyan személyiségeket ábrázol, akik sokat tettek az egyetem pozsonyi megvalósításáért (Glatz Oszkár művei).

Az Erzsébet tudományegyetem **jogi karát (1914-1947)** bemutató terem következik. Balról jobbra haladva az 1920-as évektől készült rektorképeket láthatjuk (most már hiánytalanul). Vagyis összesen 12 festmény: Falcsik Dezső (Makrai Adél, 2000), Polner Ödön (Mattyasovszky-Zsolnay László, 1923), Kérészy Zoltán (Edvi Illés Ödön, 1924), Finkey Ferenc (Eglerth Emil, 1925), Mihálffy Ernő (Éber Sándor, 1930), Vasváry Ferenc (a festő neve ismeretlen), Pázmány Zoltán (Éber Sándor, 1934), Dambrowszky Imre (Dabasi-Kováts Gyula, 1938), Vinkler János (Glatz Oszkár, 1941), Schaurek Ráfael (Martyn Ferenc, 1944), Krisztics Sándor (Dabasi-Kováts Gyula, 1948), Bozóky Géza (Makrai Adél, 2000). Balra az első falrészen helyeztük el a Nendtvich-tervezte egyetemváros térképét a polgármester fotójával, a szoba-leírást, az Erzsébet egyetem rektorai és a jogi

kar dékánjainak névsorát. A festmények alatt vannak a dékánok fényképei (már akikről kép egyáltalán beszerezhető volt) egykori lakóházaik mai színes képeivel. Kiemelendő Vasváry professzor lakóháza és nyaralója (előbbi az Egyetemtörténeti Mú-

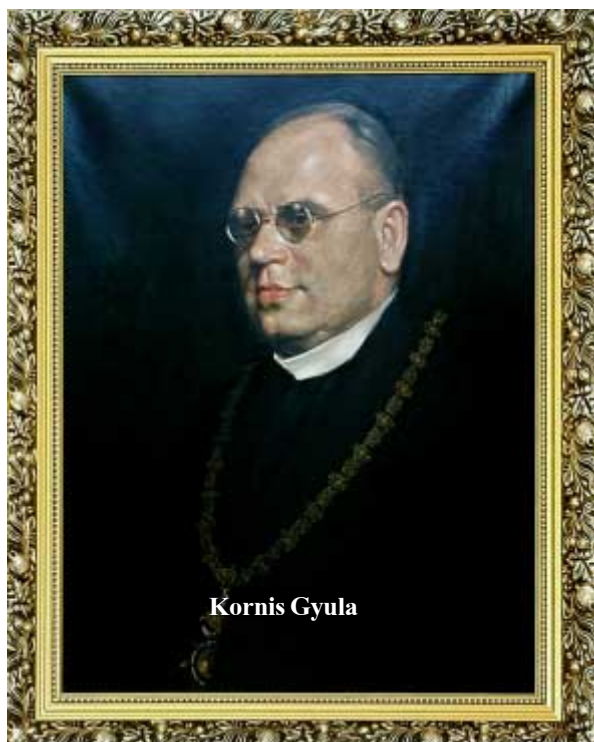
Erzsébet Királyné

zeum helye, az utóbbi a PAB székhelye). Egy fontos irat következik egykori egyetemünk egyik legszínesebb egyéniségétől, Molnár Kálmán professzortól. Az egyetemi zsidóverések időszakában nemcsak elhátrolja magát az eseményektől, hanem rendkívül keményen szembefordul az őt lobogó-

Deák Ferenc

Kornis Gyula

ul felhasználni akaró egyetemistákkal, és ad máig megszívlelendő útmutatást (Ádám Antal nyugalmazott alkotmánybíró és professzor volt szíves erre figyelmet felhívni). Az ő ajándéka a falon látható asztalterítő, amelyet csaknem fél évszázadon át őrzött mint Molnár professzor egyik hagyatékát. Itt látható a saját tulajdonomat képező színezett fénykép Molnár professzor tanítványáról, egyetemünk talán legnagyobb hírnévre vergődött „hallgatójáról”, dr. Habsburg Ottóról abból a korból, amikor egyetemi tanulmányait befejezte (és itt vannak egy fali üvegtárlóban a nekem dedikált könyvei). Egy érdekes ceruzarajz: a Rákóczi út 80. alatti aulában az egyetemalapítást ábrázoló Gebauer-festmény elkészítése előtt a művész előtanulmányokat készített az egyes alakokhoz: Faluhelyi professzor itt látható arcképe alapján festette meg a művész a jogtudományt reprezentáló alakot (a bölcsészeti fakultást Halasy-Nagy, az orvosi kart Pekár professzor „képviseli”). A másik oldalon a rektor-festmények alatt több korabeli fontos eseményt megörökítő (korabeli) fotó található. A két vastárlóban a kar életében rendkívül fontos kari egyetemi eseményeket megörökítő iratokat helyeztem el (Kornis kézirat, a baráti társaság alapító okirata Apponyi elnök és Heim ügyvezető elnök aláírásával és még sok száz fontos és érdekes irat). Végül a következő faldarab tartalmazza Losonczy István sub auspiciis Gubernatoris diplomáját és gyűrűjét; az egyetem 48-as téri jogi kara alapköveteteli ünnepségét az alapító okirattal és korabeli képekkel; a Trianon ellen harcoló és egyetemünkön díszdoktorrá avatott Llewellyn-Jones angol képviselő arcképét (alá-

írásával) és a díszdoktori ünnepséget megörökítő eseményeket, diplomájának fényképmásolatát; a Szent-Mór kollégium alapköveteteli okmányát, korabeli képeit és a kollégium mai színes fotóját. Szemben a bölcsészkarhoz vezető ajtó mellett az egyetemért rendkívül sokat tévő két kiváló személyiség korabeli mellszobrát helyeztük el: balról gróf Zichy Gyula megyéspüspök finn szobrászművéstől származó szobrát, jobbról az egyetem első díszdoktorának, a baráti társaság első elnökének, gróf Apponyi Albertnek Kisfaludi Strobl Zsigmond készítette szobrát. A fal melletti 3 üvegtárló a jogászprofesszorok korabeli könyveit tartalmazza.

A két szép szobor között lépünk be a **bölcsészkar (1918-1940)** relikviái összegyűjtő szobába. A kar 1918-ban Pozsonyban alakult és mindössze 1940-ig tevékenkedett (Pécsett). Olyan kiemelkedő személyiségek oktattak e karon, hogy azt minden időben minden helyen megirigyelhetnének. 14 professzora közül 12 akadémikus volt! A rektorok: Lukinich Imre (Mattyasovszky-Zsolnay László, 1923), Nagy József (Pap Domonkos, 1925), Gyomlay Gyula (Horváth Károly, 1928), Weszely Ödön (Horváth Károly, 1931), Hodinka Antal (Horváth Károly, 1934), Birkás Géza (Lakatos Artúr, 1940), Vargha Damján (Héya Zoltán, 1943), Holub József (Dabasi-Kovács Gyula, 1948), Prinz Gyula (Makrai Adél, 2000). Kilenc rektor-festmény, bár Holub József (ő az egyetlen, aki bölcsész és jogász dékán, professzor volt) akkor volt rektor, amikor a bölcsészkar már elkerült Kolozsvárra, mégis ide tettük (a jogi kar helyiségében – természetesen – így is több festmény van). A rendszer itt is ugyanaz: a rektor-festmények alatt dékán-fotók, a professzorok korabeli lakóházainak mai színes fotóival. Balra, ahogy belépünk, a kar leírása a dékánok névsorával. Itt is, csakúgy, mint a jogi kar termében, dékánok korabeli fotói láthatóak a kar életét bemutató tárlók irataival. A kijáratnál két mellszobor: az egyetem fennmaradásáért rendkívül sokat tevő kultuszminiszteré, gróf Klebelsberg Kunoé az egyik (Kisfaludi Strobl Zsigmondtól) és az egyetemi épületek tervezésében, kivitelezésében nagy szerepet játszó műegytemi tanáré, Korb Flórisé a másik (az alkotó ugyancsak Kisfaludi Strobl). A három fal melletti tárló a bölcsész professzorok könyveinek korabeli kiadásait foglalja magában (Prinz professzor néhány – rá nagyon is jellemző – relikviájával). Itt található a bölcsész-jogar (paedum).

Benke József

Fotó: Rodler Miklós

Benke József

ELŐDEINK

Keller Gábor

1926. január 1-jén született Csepelen. Iskoláit itt végezte. Pécssett érettségizett 1950-ben. Ugyanebben az évben felvették a Pécsi Tudományegyetem orvosi karára, ahol 1956 szeptemberében szerzett diplomát. III. éves korától az anatómiai intézetben volt demonstrátor. 1956-ban került a szülészeti klinikára és 1960-ban tett szakvizsgát. Ettől az időtől a klinika onkoradiológiai osztályán dolgozik. 1961-ben nevezték ki tanársegédnek. 1964-ben onkoradiológiából tett szakvizsgát és lett adjunktus.

Az 1964-ben megalakult röntgenklinikára helyezték át, de feladata továbbra is a női klinika onkoradiológiai osztályán lévő betegek ellátása volt. 1967-től lett az osztály vezetője. 1976-ban *A méhtestrákok preoperatív sugárkezelése és a gyógyulás eredményeit befolyásoló tényezők* című disszertációja alapján az orvostudomány kandidátusává nyilvánította a TMB. 1977. július 1-jével nevezték ki docensnek, tíz évvel később pedig egyetemi tanári kinevezést nyert.

1989 októberében a rektor megbízta az egészségügyi főiskolai képzés megszervezésével és vezetésével. Külföldi tanulmányutakon vett részt az NDK-ban (Erfurtban), Csehszlovákiában (Prágában), Romániában (Bukarestben és Kolozsváron). 64 tudományos közleménye jelent meg, köztük 18 idegen nyelven. Több magyar és nemzetközi tudományos konferencián tartott előadást.

1992. június 22-én hunyt el Pécssett. A pécsi köztemető Déli Kapu urnaföld XV. 6. parcellájában nyugszik.

(Fotó: ifj. Vadász István)

Németh Árpád

1941. november 23-án született Bilkén. Az általános és középiskolát Celldömölkön végezte. Itt érettségizett kitűnő eredménnyel. A pécsi orvosegyetemen summa cum laude minősítéssel szerzett orvosi diplomát 1965-ben. Ezt követően egy évig a szombathelyi kórház onkológiai osztályán dolgozott, majd 1966-tól 1983-ig a POTE Kórbonctani Intézetében, előbb tanársegédként, majd adjunktusként vett részt az intézeti oktató és kutatómunkában. 1969-ben kórbonctan-kórszövettan tárgyköréből szakorvosi képesítést szerzett.

1983. október 5-től az igazságügyi orvostani intézetbe került. 1985. július 1-jétől docens. 1986-ban igazságügyi orvostanból szerzett szakorvosi képesítést, ettől az időtől állandó igazságügyi orvosszakértőként is dolgozott. 1980-ban lett az orvostudományok kandidátusa a *Respirációs disztressz szindróma és a hyalinmembran betegség* témával. Kutatási területe a különböző károsító tényezők, ezen belül is elsősorban a gramoxon-mérgezés által előidéztet tüdőkárosodás morfológiájának komplex vizsgálata. Az 1970-es évek közepétől többször volt külföldi tanulmányúton (Poznan, Erfurt, Grác, Hamburg, Cardiff). 1988 óta az egyetem angol oktatási programja keretében önállóan látta el az igazságügyi orvostan angol nyelvű oktatását. 1966 óta tagja volt a Magyar Pathológusok Társaságának, 1983-tól a Magyar Igazságügyi Orvosok Társaságának, 1992-től az Orvosszakértői Tevékenység Szakmai Kollégiumának.

1992. július 1-vel nevezték ki egyetemi tanárnak, s egyúttal megbízták az intézet vezetésével.

1993. szeptember 20-án hunyt el Pécssett. A pécsi temető N. III. 3. parcellájában nyugszik.

Szerintem...

A korszerűsítésnek, a régiről újra cserélésnek mindenki híve és örömmel fogadja. Értetetlen, hogy miért kell elrontani ezt az érzést azzal, hogy senki sincs informálva arról, hogy mikor, miért és mi történik. Neveztve az eseményeket, egy idő óta, mint ki derült lecseréljük a telefonkészülékeket az intézetekben, klinikákon. Minden előzetes értesítés nélkül két-három ember a MATÁV-tól beállít a kiszemelt egységbe és rettentően csodálkoznak, hogy mi csodálkozunk és értetlenkedünk, hogy mit akarnak. Nem tudjuk, hogy ki ennek az akciónak – amely biztosan hasznunkra fog válni – a szervezője vagy felelőse. Ezúton kérjük, hogy szíveskedjenek legalább az intézetek, klinikák vezetőit néhány nappal az akció előtt értesíteni és esetleg ennek célját is ismertetni. Igyekezni fogunk, hogy ezt megértsük, és ha erre okunk lesz, igazán örüljünk a jobbitó, modernizáló szándéknak.

Dr. Róth Erzsébet

■ Szívesen fogadjuk kedves Olvasóink kb. 100 szavas észrevételeit közügyekben.

Euromobil

A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Kar Egészségügyi Nyelvi Kommunikációs Intézete az EURÓPAI UNIO COMENIUS LINGMAD program keretében – melynek célja az európai diákmobilitás elősegítése – pályázati úton nyert lehetőséget kihasználva, a Vidostúdióval közösen, filmet készített a külföldi hallgatók Magyarországon történő oktatásának népszerűsítésére.

A film a leendő külföldi hallgatókat kívánja tájékoztatni a PTE Orvostudományi Karán folyó képzésről.

A film röviden bemutatja városunkat, megszólalnak benne már végzett hallgatók és mostani diákok, akik elmondják, miért választották a pécsi egyetemet. Segítséget nyújt továbbá a hozzánk érkező diákoknak néhány gyakorlati tanáccsal, hogy a beilleszkedés nehézségeit és a diákevek hétköznapijait könnyebben megoldják.

A már elkészült film – amely első állomása a többlépcsős programnak – megtalálható lesz az internetes világhálón, valamint megtekinthető a videostúdió archívumában.

Nemeskéri Imre

Úszásoktatás

Még most sem késő!

Tanulj meg úszni!

Felnőtt úszásoktatás indul kezdők részére 2000. november 8-tól kezdődően.

Időpont: szerda 18-19 h.

Helye: az orvoskari uszoda (Szigeti u. 12.)

Jelentkezni lehet: a helyszínen vagy : **2030 mellék (Tolnai Klára)**
1583 mellék (Szépné)

A foglalkozásokat vezeti: Csatáryné Tolnai Klára
testnevelő tanár (Mozgástani Intézet)

Asszonytorna

Hogyan lehet testünk fiatalos és ruganyos?

Callanetics alapjaira épülő alakformáló torna

Időpont: hétfő 16³⁰-17³⁰ h
csütörtök 16-17 h

Helye: Központi Épület alagsor, edzőterem

A foglalkozásokat vezeti: Csatáryné Tolnai Klára
testnevelő tanár (Mozgástani Intézet)

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

A Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinikáról

■ Berlinben 2000. május 25-27. között rendezték meg az Európai Csont-Ízületi és Musculoskeletal Szeptikus Sebészeti Társaság Kongresszusát. Itt poszter került bemutatásra: *N. Wiegand, I. Naumov, J. Nyárády*: Unreamed nailing of open tibial fractures and septic nonunions címmel.

■ *Dr. Mester Sándor és dr. Börzsei László* adjunktusok 2000. szeptember 24-27. között Genovában a Genovai Egyetem Orvosi Fakultásának Ortopédiai Klinikáján csípőprotézissel kapcsolatos workshopon vettek részt. A tanulmányutat a Samo protézisgyártó cég szponzorálta. *Francesco Pipino* professzor végzett bemutató műtéteket, melyek előtt és után video vetítéssel egybekötött prezentációt tartott az eliptikus csípőprotézis filozófiájáról. Bemutatásra került a CASPAR operációs robot is, mellyel lehetséges a csípőprotézis szárának egyénre szabott implantációját megtervezni, és a szár helyének kimarását a robot önállóan végzi el.

■ 2000. szeptember 28-30. között Szegeden került megrendezésre a Magyar Kézse-

bész Társaság Millenniumi Vándorgyűlése. A kongresszus két fő témája az ín-áthelyezések és a perifériás idegek nem sérüléssel eredetű elváltozásai voltak. Egyidejűleg a Kézsebész Fiatalok Fóruma előadásaira is sor került. A fiatalok előadásait díjazták, *Gacs Balázs* II. díjat kapott. A kongresszus külföldi díszvendége *Prof. Göran N. Lundborg*, a malmói Lund Egyetem Kézsebészeti Klinikájának igazgatója volt. Klinikáján és laboratóriumában több magyar kézsebész kolléga vett részt tanulmányúton. A kongresszus alkalmával a Magyar Kézsebész Társaság Tiszteletbeli Tagja diploma átadására is sor került. Klinikánkról elhangzott előadások: *Mester Sándor*: Intranszpozíciók szülési felkarbénulásban és cerebrális paresisben; *Gacs Balázs, Farkas Gábor, Nyárády József*: Iatrogén nervus accessorius laesio; *Vámhidy László, Naumov István, Gacs Balázs*: Radial tunnel szindróma – tudjuk-e megfelelően kezelni?; *Gacs Balázs, Fehér Mariann, Vámhidy László, Kovácsy Ákos*: Diagnosztikus és terápiás protokoll klinikánkon csuklótáji alagút szindrómákban; *Nyárády József, Naumov István*: Néhány gondolat a schwan-

nomákról; *Kovácsy Ákos, Naumov István, Tóth József*: A módosított Zancolli műtétről; *Gacs Balázs, Vámhidy László, Nyárády József*: Torzító hegek megoldása bőrexpander segítségével.

■ 2000. október 6-7-én Lakitelken tartották meg a Fiatal Traumatológusok Fórumát. A klinikát a következő előadásokkal képviselték: *Nőt László Gergely, Farkas Gábor*: Lehetséges módszer a humerus collum chirurgicum (Neer VI-os) töréseinek kezelésére; *Gacs Balázs, Deák Péter*: Paravertebrális compartment syndroma; *Wiegand Norbert, Gacs Balázs, Bukovecz Tibor, Laczó Ferenc*: Csonthorgonyok alkalmazása a traumatológiában; *Bukovecz Tibor, Wiegand Norbert*: Szemléletváltozás a trochantertáji törések kezelésében; *Deák Péter, Gacs Balázs*: Girdlestone-műtét utáni femurtörések stabilizálása retrográd Marchetti-Vicenzi szegezéssel; *Gacs Balázs, Deák Péter*: Subtalaris ficammal szövődött talus nyaktörés komplex kezelése.

■ 2000. október 13-14-én Harkányban klinikánk rendezte meg a 19. Stájer-Szlovén Balesetsebészeti Konferenciát és 16. Határmenti Balesetsebész Találkozót. A bevezető

előadásban *dr. Salamon Antal* „A Határmenti Traumatológus Találkozók történetéről” beszélt. Ezt követően 12 előadás hangzott el a tibia proximális vég töréseinek kezeléséről.

A konferencia második napján a combnyak törésekről, illetve a traumás csípő proteztizálásáról további 10 előadás szólt. Az öt hazai előadásból klinikánkról az alábbi hangzott el: *Vámhidy László, Nyárády József*: Our therapeutic protocol in the treatment of femoral neck fracture.

■ A Magyar Ortopéd Társaság Fiatalok Fóruma Egerben 2000. október 13-14-én zajlott. A klinikát egy előadással képviseltük: *Wiegand Norbert, Bukovecz Tibor, Gacs Balázs, Laczó Ferenc*: Csonthorgonyok alkalmazása a rekonstrukciós sebészeten.

Az I. Belgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Szomor Árpád* 2000. szeptember 24-27. között poszterrel szerepelt Németországban, Saarbrückenben, a „First International Symposium on the Biology and Treatment of Aggressive Non-Hodgkin's Lymphomas” kongresszuson: *Á. Szomor, L. Molnár, J. Iványi, G. Radványi, Zs. Nagy, Á. Karádi, L. Gergely, A. Bányai, J. Demeter, H. Aryan, Z. Gasztonyi, A. Kiss, B. Kollár, M. Egyed, H. Losonczy, G. Kelényi, L. Pajor*: „Extranodal involvement in primary systemic anaplastic large cell lymphoma (ALCL) in adults” címmel. A konferenciát megelőzően 2 napos workshop-on, továbbképzésen vett részt, melynek témája az „aggressive lymphoma” genetikája, immunológiája, korai stádiumú NHL kezelése, patológiai és prognosztikus faktorok terápiás konzekvenciái, nagy dózisú terápia voltak.

■ *Dr. Habon Tamás* júliusban Vancouverben (Kanada) a „7th World Congress on Heart Failure” keretében „Enhanced ADP-ribosylation and the possibilities of protection in myocardial damage caused by reactive oxygen species” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Halmosi Róbert* augusztusban Amszterdamban a „XXII Congress of the European Society of Cardiology” keretében „Effect of poly(ADP-ribose) polymerase inhibitors on mitochondrial reactive oxygen species formation and mitochondrial metabolism in postischemic heart” címmel tartott poszter bemutatást.

■ *Dr. Tóth Kálmán* szeptemberben három haemorheológiai témájú kongresszuson vett részt: Rómában a „2nd International Congress of the Central European Vascular

Forum” keretében tartott referáló előadást az ischaemiás szívbetegség haemorheológiai vonatkozásairól. Rouen-ban az „11th European Conference on Clinical Hemorheology” keretében felkért plenáris előadást tartott „Hemorheology and cardiovascular diseases” címmel. Isztambulban az „International Congress on Thrombosis” keretében „Connection between classical risk factors and hemorheological parameters in ischemic heart disease” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Tóth Kálmán* az Európai Kardiológusok Társasága 2000-ben „fellow”-vá választotta.

■ *Dr. Késmárky Gábor* PhD disszertáció védeke kitézésre került november 9-re.

■ *Dr. Halmosi Róbert* a pozitív előbírálatok után PhD disszertációja védeke sere készül.

A Biokémiai Intézetből

■ *Dr. Than Nándor Gábor* egyetemi tanársegéd 2000. október 4. és 8. között az Egyesült Államokban, Rochesterben a 14th Rochester Trophoblast Conference-n a PTE ÁOK Biokémiai Intézetből kollaborációkban végzett kutatásairól sikeres előadásban számolt be. *A Than, Sümegi, Than, Bhon*: „Cloning, sequencing, structural and functional characterisation of new soluble placental proteins (Ps): PP13/galectin, PP17/mannose-6-phosphate receptor transporter and PP18/mitochondrial branched-chain aminotransferase” a National Institutes of Health Young Investigator's Award-ját nyerte el.

A Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetből

■ *Dr. Némethi Balázs* gyakornok és *dr. Csanaky Iván* PhD hallgatók részt vettek a Magyar Toxikológusok Egyesülete évi konferenciáján (Balatonkenese, 2000. okt. 19-21.) és a következő előadásokat tartották. *Némethi Balázs* és *Gregus Zoltán*: Májmitokondriumok, mint az arsenátot arsenitté redukáló reaktorok; *Csanaky Iván* és *Gregus Zoltán*: Foszfát analóg gyógyszerek, valamint az entacapone hatása az arsenát és arsenit biotranszformációjára patkányokban.

■ *Dr. Szolcsányi János* professzor meghívott előadó és üléelnök volt a Fifth Congress on the European Federation of Neurological Sciences (EFNS-2000) kongresszusán, amit Koppenhágában tartottak október 14-18. között. Előadásának címe: Neuropeptides in pain transmission.

■ *Dr. Pethő Gábor, dr. Pintér Erika* és *dr. Szolcsányi János* részt vettek a Gyógyszerészek X. Országos Kongresszusán, melyet Siófokon tartottak 2000. október 4-8. között. Előadásaik címe: *Dr. Pethő Gábor*: A fájdalomcsillapítók hatásmechanizmusának élettani háttere; *Dr. Pintér Erika*: új lehetőségek a gyulladásos betegségek kezelésében; *Dr. Szolcsányi János*: A fájdalomcsillapítás legújabb eredményei és perspektívái.

■ *Dr. Pintér Erika* részt vett a „Tachykinins 2000” Konferencián, amelyet Montpellierben (Franciaország) rendeztek 2000. október 17-20. között. Előadásának címe: *T. Cao, E. Pintér, S. Al-Rashed, N. Gerard and S. D. Brain*: Neurogenic mediators in carrageenin-induced cutaneous neutrophil accumulation. An in vivo study using NK1 receptor knockout mice.

A Fül-Orr-Gegeklínikáról

■ 2000. október 24-28. között rendezték meg Hévízen, a Hotel Panorámában a Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesültének jubileumi, 36. Nemzeti Kongresszusát, ahol klinikánkról 6 előadás hangzott el.

■ *Dr. Pytel József* egyetemi tanár, a klinika igazgatója 2000. október 12-14-én Milánóban részt vett az Újszülöttkori hallásszűrés kongresszuson. Mint meghívott előadó ismertette a hallásszűrés eredményeit hazánkban.

A Gyermekklínikáról

■ *Dr. Decsi Tamás* docens egy előadás tartásával és egy poszter bemutatásával vett részt a 41st Annual Meeting of the European Society for Pediatric Research rendezvényen, Rodosz városában, 2000. szeptember 23-27-én (*Decsi T., Burus I., Molnár Sz., Minda H., Veitl V.*: Trans and long-chain polyunsaturated fatty acids in cord blood lipids in term infants; *Decsi T., Csábi Gy., Török K., Erhardt É., Minda H., Burus I., Molnár Sz., Molnár D.*: Omega-6 fatty acids in obese children with metabolic cardiovascular syndrome).

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár felkért előadást tartott a VI. Conference of the Baltic Association of Paediatric Surgery rendezvényen, Rigában 2000. szeptember 14-16-án (*Pintér A., Vajda P., Farkas A., Vástyán A.*: Operative management of urinary incontinence in children).

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár „Hippocrates or Taigetos ethical dilemmas of neonatal surgery” címmel előadást tar-

tott Xth Jubilee Congress of the Polish Association of Pediatric Surgeons rendezvényen, Gdansk városában, 2000. szeptember 20-23-án.

■ A klinika munkatársai (*dr. Tárnok András, dr. Horváth Magdolna, dr. Decsi Tamás, dr. Minda Hajnalka, Molnár Szilárd*) 5 előadással szerepeltek a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Gasztroenterológusok Társasága Gyermekgasztroenterológiai Szekciójának XVII. Nemzeti Tudományos Ülésén, Szegeden, 2000. október 6-7-én. A rendezvényen *dr. Horváth Magdolna és dr. Decsi Tamás* üléseelnöki feladatot is ellátott.

■ A Magyar Gyermekdiabetes Szekció október 13-14-én Lillafüreden tartotta évi konferenciáját és tisztújító közgyűlését. A konferencián *dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár, *dr. Kozári Adrienne* egyetemi adjunktus, *dr. Hermann Róbert* egyetemi tanársegéd és *Makovi Helga* orvostanhallgató tartottak előadást. A közgyűlésen *dr. Kozári Adriennet és dr. Hermann Róbertet* beválasztották a szekció vezetőségébe, a szekció új elnökének pedig *dr. Soltész Gyulát* választották.

■ A Magyar Gyermeksebész Társaság 2000. október 13-14-én Miskolcon Őszi Tudományos Ülése keretén belül tisztújító közgyűlést tartott. Az alapszabálmódosítás alapján a korábbi egy elnök helyett leköszönő és választott elnök posztokra módosult a vezetőség. *Dr. Pintér András* leköszönő elnökként átadta az elnöki posztot *dr. Verebély Tibornak*, de az elkövetkezendő 2 évben még segíti a Társaság működését. A 13 tagú vezetőségbe *dr. Pintér András* professzoron kívül Pécsről titkári minőségben *dr. Farkas András* adjunktus és vezetőségi póttagként *dr. Vástyán Attila* tanársegéd került.

Az Orvosi Kémiai Intézetből

■ *Dr. Deli József, dr. Lóránd Tamás és dr. Molnár Péter* részt vett és előadást tartott az MTA Bioorganikus Kémiai Munkabizottsága előadóülésén 2000. október 9-én Budapesten. Az előadások címe a következő: *Deli József, Gyertyános Ramona és Tóth Gyula*: Paprika karotinoidok hűtve, főzve, szárítva; *Lóránd Tamás, Ősz Erzsébet, Kispál Gyula, Prókai László és T. M. Al Nakib*: Antimikotikus hatású E-3-arilidén-1-tozil-1,2,3,4-tetrahidro-4-kinolonok szintézise, NMR és QSAR vizsgálata; *Molnár Péter, Deli József, Ősz Erzsébet, Zsila Ferenc és Tóth Gyula*: Kapszantin oxidációja kálium-dikromáttal.

■ *Dr. Deli József* egyetemi adjunktus egy

előadás társszerzőjeként szerepelt a 12th International Symposium on Chirality (Chamonix – Mont Blanc, 2000. szeptember 24-28) konferencián. Az előadás címe: *Zsila, F., Deli, J., Bikádi, Zs., Simonyi M.*: Supramolecular Assemblies of Carotenoids.

■ *Dr. Lóránd Tamás* egyetemi docens egy előadás társszerzőjeként szerepelt a Second International Conference on Microwave Chemistry konferencián (szeptember 4-7, 2000, Antibes-Juan-les Pins, France). Az előadás címe: *András Vass, Tamás Lóránd*: Solvent-free microwave enhanced Knoevenagel condensation of 3-isochromanone with aldehydes on inorganic solid materials.

■ *Dr. Lóránd Tamás* egyetemi docens egy poszter társszerzőjeként szerepelt a 12th International Symposium on Capillary Electrophoresis Techniques konferencián (szeptember 10-13, 2000, Bratislava). Az előadás címe: *Nina Grobuschek, Martin Schmid, Gerald Gübitz, Tamás Lóránd*: Chiral separation of bioactive cyclic mannich ketones by ce.

■ *Dr. Molnár Péter* egyetemi docens részt vett és előadást tartott a MTA Botanikai Bizottság Növénykémiai, Kemotaxonomiai (Farmakognóziái) Munkabizottsága és a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Gyógynövény Szakosztálya közös rendezésében tartott „A gyógynövénykutatás aktuális kérdései: növénykémia, alkaloidkémia, kemotaxonomia” című szimpóziumon (Szeged, 2000. október 19-20). Előadásának címe: A csipkebogyóban kis mennyiségben előforduló karotinoidok izolálása. Társszerzők: *dr. Deli József, Matus Zoltán, dr. Tóth Gyula*.

A Humán Közegészségtani Intézetből

■ Közlemények: *I. Ember, Zs. Pusztai, Z. Gyöngyi, I. Kiss*: 1-Nitropyrene induces elevated expression of oncogenes and tumor suppressor genes 24 hours after treatment in CBA/Ca mice. *Anticancer Research*, 20: 1563-1566, 2000; *Sándor J., Horváth J., Kiss I., Ember I.*: A kórházba kerüléshez szükséges út hossza és az agyérrendszeri halálozási rizikó kapcsolata Somogy megyében. *Statisztikai Szemle*, 78: 142-150, 2000; *J. Sándor, I. Kiss, I. Ember*: Mortality Pattern in Rural Ethnic Minorities in Hungary. *Journal of International Association of Agricultural Medicine and Rural Health*, Vol. 23. No. 1, 49-55, 2000; *Varga C., Ember I.*: The Worst of Both Worlds Poverty and Politics in the Balkans. *Environmental Health Perspectives*; *I.*

Kiss, J. Sándor, I. Ember: Allelic polymorphism of GSTM1 and NAT2 genes modifies dietary induced DNA damage in colorectal mucosa. *European Journal of Cancer Prevention* (közlésre elfogadva); *I. Ember, I. Kiss, Z. Gyöngyi, C. Varga*: Changes in expression of onco- and suppressor gene in peripheral leukocyte as potential biomarkers of chemical carcinogenesis in a surrogate tissue. *European Journal of Cancer Prevention* (közlésre elfogadva).

■ Nemzetközi kongresszusi előadások: *Z. Gyöngyi, I. Ember, L. Grama*: Investigation of p53 and Ha-ras gene expression changes as biomarkers of carcinogenic exposure. 1st International Conference and 2nd Annual Meeting of the International Society of Cancer Chemoprevention. St. Gallen, Switzerland, 2000.; *Bozó J., Szűcs M., Sándor J., Kiss I., Ember I.*: The role of local factors in cardiovascular mortality. Fourteenth Congress of the International Association of Agricultural Medicine and Rural Health. May 25-27, 2000 Pécs, Hungary; *Sándor J., Kiss I., Ember I.*: Determinants of the disadvantageous mortality status of rural populations. Uo.; *Farkas O., Sándor J., Kiss I., Ember I.*: Reliability of Mortality data in Rural Areas. Uo.; *Ember I., Sándor J., Kiss I., Csontos M.*: Screening of precancerous lesions in a little village on Mecsek mountain. Uo.; *Kiss I., Sándor J., Ember I.*: Genetic susceptibility, ethnic differences and occupational cancer. Uo.; *Nagy A., Kozma L., Takács I., Hajdú J., Gyarmaty I., Kiss I., Ember I.*: Variation of oncogene copy number in pancreatic adenocarcinoma. EACR XVI 2000, Halkidiki, Görögország, május 30-június 3. GP52; *P. Perjési, I. Ember*: Studies on anti-carcinogenic effect of some cyclic chalcone derivatives. 6th European Congress of Pharmaceutical Sciences, Budapest, September 16-19, 2000.; *I. Ember, I. Kiss*: Oncogene and suppressor gene expression is a useful marker of chemical carcinogenesis. 5th ISPO 2000.; *I. Ember, I. Kiss, Cs. Varga*: Possibilities of molecular epidemiology in the early detection of elevated cancer risk. AACR 2000 november; *I. Ember, I. Kiss*: Molecular epidemiology as a new tool in environmental health. World Federation of Public Health Association, szeptember 2000, Beijing, China; *I. Kiss, J. Sándor, B. Bogner, G. Hegedűs, I. Ember*: Codon 72 allelic polymorphism of p53 tumor suppressor gene in colorectal cancer patients, and its interaction with polymorphism of metabolizing enzymes. 30th Annual Meeting of the European Environ-

mental Mutagen Society Budapest, 2000. augusztus 22-26.; *I. Kiss, J. Sándor, G. Pajkos, B. Bogner and I. Ember*: New aspects of cancer prevention: Screening for persons with high individual susceptibility to cancer. Beijing, China, 2000. September 2-6.; *P. Perjési, I. Ember*: Studies on Anticarcinogenic Effect of Cyclic Chalcone Derivatives, Budapest, Hungary, EUFEPS, 2000. szeptember 16-19.; *J. Sándor, I. Kiss, M. Szűcs, G. Oszeczky, L. Brázay, I. Ember*: Epidemiological determinants of stroke mortality in Hungary, Pannonia Symposium on Central Nervous System Injury, Pécs, 2000. aug. 17-20.; *M. Szűcs, J. Sándor, A. Buku, I. Kiss, L. Brazay, I. Ember*: Epidemiology of subdural hemorrhage in Hungary: Monitoring of health care performance, Pannonia Symposium on Central Nervous System Injury, Pécs, 2000. aug. 17-20.

■ Magyar kongresszusi előadások: *Mészáros P., Sándor J., Kiss I., Ember I.*: Deprivált közösségek halálozási viszonyai. NETT Kongresszus, Hévíz, 2000.; *Sebestyén A., Bücs G., Sándor J., Ember I.*: A területi egészségbiztosító együttműködési lehetőségei a minőségi prevenció támogatásában. NETT Kongresszus, Hévíz, 2000.; *Bücs G., Sebestyén A., Sándor J., Ember I.*: Az egészségbiztosító esetkövetési és minőségbiztosítási lehetőségei a méhnyakrák megelőzésében és kezelésében. Uo.; *Horváth B., Szűcs M., Sándor J., Bücs G., Sebestyén A., Kiss I., Ember I.*: Településenkénti méhnyakrákos átszűrtség időbeni stabilitása. Uo. *Sándor J., Szűcs M., Bücs G., Sebestyén A., Kovács É., Kiss I., Ember I.*: Lehetőségek a szakfelügyelet adatainak pontosítására a méhnyakrák prevenciójában. Uo.; *Kiss I., Sándor J., Ember I.*: Metabolizáló enzimek genetikai polimorfizmusa és a daganatok iránti érzékenység. Uo.; *Bozó J., Sándor J., Szűcs M., Kiss I., Ember I.*: Településszintű tényezők szerepe a kardiovaszkuláris mortalitásban. Uo.; *Ember I.*: Mik a tények a magyar demográfiai adatok körül? Nézzünk szembe a natalitással is. Uo.; *Perjési P., Ember I.*: Gyűrűs kalgon-származékok daganatellenes hatásának vizsgálata. Magyar Kemoterápiai Társaság XV. Konferenciája, 2000. június 7-9., Hajdúszoboszló; *Ember I.*: Demográfiai trendek Magyarországon. Magyar Orvosok Millenniumi Világtalálkozója 2000. augusztus 16-19 Szeged; *Ember I., Kiss I., Varga Cs., Gyöngyi Z.*: Prevencióban alkalmazható új biomarkerek potenciális lehetőségei. MHYG. Deb-

recen 2000. szept.; *Ember I.*: Primer prevenció és molekuláris okológia. NETT/MOT közös rendezvénye; *Ember I., Kiss I., Varga Cs., Gyöngyi Z.*: A prevencióban alkalmazható új biomarkerek- potenciális lehetőségek. MOT, Debrecen, 2000. szeptember 20-22.; *Gyöngyi Z., Grama L., Varga Cs., Ember I.*: Áramlás citometria a prevencióban. MOT, Debrecen, 2000. szeptember 20-22.; *Ember I.*: A táplálkozás szerepe a különböző daganatok kialakulásában. MDOSZ, V. konferenciája Budapest, 2000. október 6-7.

A Mozgástani Intézetből

■ A Magyar Egyetemi és Főiskolai Sportszövetség és a Mozgástani Intézet közös szervezésében rendezték meg október 14-én a Dél-dunántúli Területi Universitas Kupa sportversenyt a PTE sportlétesítményeiben. A régióba tartozó két intézmény, a Kaposvári Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem sportolói (összesen 191 fő) hat sportágban mérték össze a tudásukat. Örvendetes, hogy az orvoskar hallgatói mindegyik sportágban indultak, s eredményesen szerepeltek.

■ Megjelent *dr. Ángyán Lajos* sorozatszerkesztésében a *Sporttudományos füzetek* IV/1. száma, amelyben a következő cikkek olvashatók: *Dr. Wilhelm Márta*: Mióta fontos az egészséges táplálkozás?; *dr. Pavlik Gábor*: Az echokardiográfia alkalmazása sportolók kondicionális állapotának meghatározásában; *Pataki Zsolt*: A baseball egy medikus szemével.

■ A felújított uszodában *dr. Rugási Endréné* vezetésével ismét elkezdődött a túlsúlyos gyermekek gyógyúzása.

■ *Csatáryné Tolnai Klára* vezetésével úszásoktatást és asszonytornát indítottunk az orvoskar hallgatói és dolgozói számára. Mindkét tanfolyamra még lehet jelentkezni a Mozgástani Intézetben.

A Pszichiátriai és Orvosi Pszichológiai Klinikáról

■ 2000. október 26-28. között Pécsen a Pécsi Akadémiai Bizottság székházában nemzetközi részvétellel került megrendezésre az V. Magyar Alzheimer-kór Konferencia. A konferencia szervezőbizottságának elnöke *dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanár volt, a szervezőbizottságot *dr. Fekete Sándor* egyetemi docens, *dr. Kovács Attila* egyetemi tanársegéd és *dr. Osváth Péter* egyetemi tanársegéd alkották. A tudományos prog-

rambizottság tagjai voltak: *Anand R.* (New Jersey, USA), *Czopf J.* (Pécs), *Degrell I.* (Debrecen), *Giacobini E.* (Geneva), *Janka Z.* (Szeged), *Kása P.* (Szeged), *G.-Hyslop P. S.* (Toronto), *Tariska P.* (Budapest), *Szirmai I.* (Budapest). A kongresszuson elhangzott előadások, illetve poszterek absztraktjait az Ideggyógyászati Szemle/Clinical Neuroscience különszáma tartalmazta.

■ A klinika igazgatójának, *dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanárnak 60. születésnapja alkalmából a Művészetek Házában november 10-én tudományos ülés került megrendezésre. Előadást tartott *dr. Stark András*, *dr. Jádi Ferenc*, *dr. Koltai Mária*, *dr. Parádi József*, *dr. Kóczán György*, *dr. Kelemen Gábor*, *dr. Fekete Sándor* és *dr. Tényi Tamás*. *Koltai Mária* és *Tényi Tamás* felolvastak a betegek által írt versekből. Műsort adott *Barth István* (fuvola) és *Sasvári Attila* (zongora).

A Sebészeti Tanszékről

■ *Dr. Kollár Lajos* meghívottként részt vett 2000 szeptemberében a Rómában megrendezett 2. Nemzetközi Európai Vascular Fórumon.

■ *Menyhei Gábor* 2000 szeptemberében részt vett az Európai Érsebészeti Társaság Londonban rendezett kongresszusán.

■ A 2000 októberében, a Magyar Sebész Társaság Endoszkópos Szekciója által Szegeden megrendezett kongresszuson *dr. Kollár Lajos* referátumot tartott. Előadással szerepelt még *Menyhei Gábor*, *Móricz Sándor*, *Gász József* és *Füzi Árpád*.

■ A Balatonkenesén ez év októberében megrendezett Fiatal Angiológusok 2. Kongresszusán előadással szerepelt *Forgács Sándor* és a műtősnői szekcióban *Merse Anita* és *Tóka Katalin*.

■ A Budapesten megrendezett Magyar Sebkezelő Társaság III. kongresszusán előadással szerepelt *Menyhei Gábor* és *Rozsos István*.

■ *Dr. Kollár Lajos* október végén részt vett az Ulmi Sebészeti Klinikán megrendezett Endovasculari továbbképzésen és stentgraft training műtéteken, melyet követően még ez év novemberében újabb stentgraft belületeseket tervezünk.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

■ Brassóban az évenként megrendezett Magyar-Román Szülész-Nőgyógyász Napok rendezvényén, 2000. október 12-14. között *dr.*

Szabó István, a Magyar Nőorvos Társaság elnöke vezette a magyar küldöttséget. Szabó professzor a kongresszus fő témájának szekciójában, dr. Ertl Tibor a poszter szekcióban elnöki teendőket látott el. Ertl professzor előadásának címe: „Új lehetőségek a perinatális mortalitás és morbiditás csökkentésére intrauterin magzatok esetén” volt, míg dr. Csermely Tamás a Dysmaturitás kezelése „Nitroderm” tapaszal címmel tartott előadást.

■ 2000. szeptember 30-án a XIX. Pécsi Tudományos Hétvége keretében „A méh-nyakrák megelőzése” címmel tudományos ülés zajlott le, melyen dr. Szabó István egyetemi tanár felkért előadást tartott „Miért stagnál Magyarországon a méhnyakrák halálozás?” címmel.

■ A Magyar Család- és Nővédelmi Társaság kongresszusa „A család egészsége = a társadalom egészsége” címmel 2000. október 19-20. között Szegeden került megrendezésre, ahol dr. Szabó István üléseelnök volt. Előadást tartottak: dr. Veszprémi Béla egyetemi adjunktus „Várandóság-szülés-család. Hogyan segíthet a szülész a családdá válás folyamatában?”; dr. Vida Gabriella egyetemi tanársegéd „A koraszülöttek szűrővizsgálatainak jelentősége a Neonatális Intenzív Centrumunkban”; illetve dr. Hadzsiev Kinga egyetemi tanársegéd „A genetikai szűrővizsgálatok jelentősége a család egészsége érdekében” címmel. Ertl Tibor egyetemi tanár, illetve Veszprémi Béla üléseelnöki feladatokat láttak el.

■ Klinikánk rendezésében 2000. október 20-21-én került megrendezésre a klimax ambulanciák szakdolgozóinak országos találkozója, melyen felkért előadást tartott dr. Szabó István egyetemi tanár. Előadásának címe: A menopausa története.

■ A Magyar Pszichoszomatikus Szülészeti-Nőgyógyászati Társaság Szombathelyen megrendezett IV. Kongresszusán szeptember 21-23-án dr. Veszprémi Béla „Együttműködés” címmel előadást tartott. Ispánné Muth Magdolna osztályvezető szülésznő előadásának címe: „Gyermekegyesek közérzetének vizsgálata a PTE ÁOK Női Klinikán”.

■ Dr. Ertl Tibor egyetemi tanár „New therapeutic approaches to improve perinatal outcome in IUGR” címmel előadást tartott 2000. szeptember 29-30-án a Horvátországban megrendezett XXII. Alpe Adria Meeting of Perinatal Medicine (XIV Congress) elnevezésű rendezvényen.

■ Szilágyi András egyetemi docens 2000. szeptember 17-19. között a Magyar Szülészeti és Nőgyógyászati Endocrinológiai Társaság Kongresszusán Balatonfüreden felkért referátumot tartott, melynek címe: „Újabb lehetőségek a PCOS kezelésében”.

között került megrendezésre a Magyar Urológusok Társasága XI. Kongresszusa a PTE Urológiai Klinika szervezésében. Számos meghívott külföldi és hazai előadó részvételével kerekasztal konferenciák keretében érintették az urológia valamennyi aktuális kérdését. A témákból további 70 poszter került bemutatásra. A hagyományokhoz híven sor került a Szakdolgozói Szekció üléseire is. A kongresszusról részletes beszámoló jelent meg az Orvostudományi Hírlapban.

■ Szeptember 14-17. között zajlott Sao Paulóban a „18th World Congress on Endourology & Shockwave and 16th Basic Research Symposium”. Klinikánkat dr. Farkas László docens, dr. Székely József, dr. Villányi Kinga adjunktusok és dr. Pusztai Csaba tanársegéd képviselték. Az 5 napos rendezvényen a vesekőkezelés, a felső és alsó húgyúti endoscopy valamint a prosztata betegségek kezelésének legújabb elméleti kérdéseit és gyakorlati eredményeit vitatták meg a résztvevők. Dr. Villányi Kinga és szerzőtársai „Combined treatment of uric acid containing upper tract urinary stones” címmel posztert mutattak be.

■ Dr. Buzogány István adjunktus szeptember 21-23. között a Német Urológus Társaság Kongresszusán vett részt Hamburgban.

■ Október 13-14-én Budapest adott otthont a Közép-Európai Urológus Társaság (CEAU) II.

Kongresszusának. A rendezvényen dr. Farkas László, dr. Somogyi László docensek és dr. Székely József adjunktus szekcióelnöki feladatokat láttak el. Dr. Székely József „How to improve the efficacy of endopyelotomy” címmel tartott előadást. Dr. Beöthe Tamás és dr. Pusztai Csaba videofilmet mutattak be az „Ureterocutan fistula minimál invazív ellátása” témakörben.

■ Dr. Hübler János docens október 17-től egy hetes műtéti továbbképzésen vett részt Marburgban. A kurzuson a prosztata sebészetének témakörében szerezhettek újabb ismereteket és tapasztalatokat a meghívottak.

A Továbbképző Központtól

■ Dr. Bukovinszky Anna főmunkatárs felkért előadóként „Virtual University – Aims and the beginning in Hungary” c. előadással szerepelt a „Medical education in the third millennium” konferencián, amelyet 2000. október 12. és 14. között tartottak Martinban (Szlovákia).

■ Biró Gábor tanácsadó Gábor Biró, Anna Bukovinszky, Tibor Ertl and Árpád Gógl: New System of the Postgraduate Medical Training in Hungary c. poszter bemutatásával vett részt a „Medical education in the third millennium” konferencián, amelyet 2000. október 12. és 14. között tartottak Martinban (Szlovákia).

Szerintem...

Az Orvostudományi Hírlap (OKHM) jelen számának egyik tudósításában utalás történik arra, hogy az intézetek hozzájárulása folyóirat-állományukhoz igen eltérő, és hogy ezt felül kellene vizsgálni. Rendben van. Csak ne legyen belőle elkapkodott egalizálás. A teljesség igénye nélkül, kérjük, vegyék figyelembe az alábbi szempontokat is.

– Mi „a mi (intézeti) folyóiratállományunk”? – ami nálunk van elhelyezve. Ha ez probléma, vigyük át a központi kári könyvtárba. Kicsit nehezebb lesz hozzájutnunk, de bizonyos munkamennyiségtől is mentesülünk. Nem ez a lényeg. Örömmel olvasom az élettani tárgyú Journal of Physiology-t a központi könyvtárban, de a Neuroscience Letters-t is az Élettanban, a Neuroscience-t az Anatómián és a Drugs-ot a Belklinikán. Világos, hogy a J. Physiol. éppúgy lehetne az élettanban is, szintúgy a Neuroscience, utóbbi persze a központban is... Ma a lapok jelentős része interdiszciplináris.

– Mik a legolvasottabb lapok (erre nézve már mind olvasótermi, mind körleveles, talán kölcsönzői felmérések is készültek, az intézetek pedig számontartják a kölcsönzé-

seket); miket kérnek leggyakrabban könyvtári kölcsönzésben, ill. a karon belül? Vendégolvasóink (főleg PTE TTK) miket keresnek leggyakrabban? Fordítva: mik a „presztízis-lapok”, amelyek jól mutatnak a polcokon, de nemigen olvassák őket.

– Mik az alapvető lapok, amelyek nem hiányozhatnak egy magára adó könyvtárból?

– Nem kerülhet meg a „tudományos kihozatal” kérdése sem. Ahol intenzív, nemzetközi mércével mérhető tudományos munka folyik, ott sokat olvasnak. Őket inkább segíteni kéne, hiszen ők teszik az egyetemet egyetemmé. Minden bizonnyal azok a folyóiratok a legfontosabbak kutatási szempontból, amelyeket jó lapokban a leggyakrabban idézünk. (Van aztán egy sor igen jó újság, amelyeket elsősorban az oktatáshoz használunk fel.)

Százötven szó is egy a vége: A helyzet bonyolult, de a legfontosabb, hogy minden lényeges természettudományos lapot megtaláljunk Pécsen (lehetőleg az Orvostudományi Hírlap ill. legalább az eddigieket; ezen belül a hely másodlagos jelentőségű. Az intézetek túl sok folyóiratot úgysem tudnak beszerezni (nincs miből). Jó szisztema nincs, de ha a kiindulási elvek világosak, legalább kielégítő megoldást lehet találni.

B. L.

Az Urológiai Klinikáról

■ Közel 700 résztvevővel szeptember 7-9.